

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

MVO
verslag 2015 / 2016

Dekker

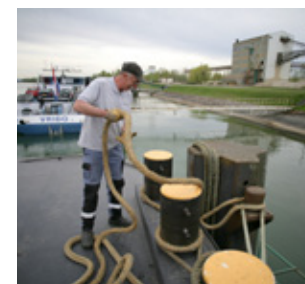
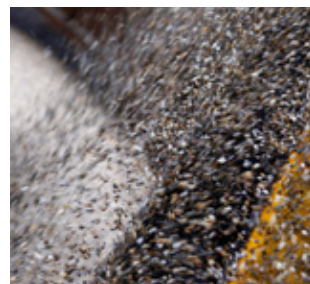
grondstof
voor
ontwikkeling

Emmy Yvonne in bedrijf in de Afferdense en Deestse Waarden (nabij Druten)

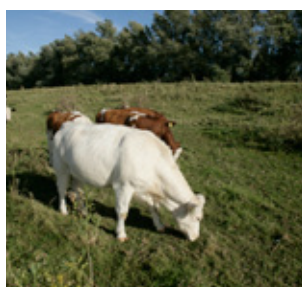
‘Onze handtekening in het
nieuwe landschap met ruimte voor
de rivier en nieuwe natuur’

Inhoud

04 - 05		Voorwoord Directie
06 - 07	01	Kerngegevens Dekker Groep
08 - 19	02	De Dekker Groep & Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Mensbeeld, missie Organisatie MVO-thema's MVO-organisatie Integriteit Certificaten
20 - 25	03	Investeren in mensen Onderdeel van een groter geheel Talentontwikkeling Plezier Vitaliteit Veiligheid
26 - 41	04	Reduceren impact op de omgeving Energiemanagement en reductie CO ₂ Footprint grondstoffenproductie Footprint logistiek Footprint beton Beperken afval en hergebruik Met zorg en aandacht winnen
42 - 59	05	Verrijken van de leefomgeving Stakeholderbenadering Landschapsontwikkeling Maatschappelijke betrokkenheid
60 - 61	06	Over dit verslag Scope & afbakening Contactgegevens

Dreams don't work unless
you do

Voorwoord

Binnen ons familiebedrijf is zorg voor elkaar en de omgeving de gewoonste zaak. Zo werken we al bijna honderd jaar, van generatie op generatie. Iedere generatie gaf op zijn eigen manier vorm aan het Dekker bedrijf, zich altijd verantwoordelijk voelend om een gezond bedrijf met bestaansrecht, door te geven aan de volgende generaties. Met de vierde generatie aan het roer, zetten we de diepgewortelde familiewaarden voort. En maken we de verantwoordelijkheid die we voelen nog nadrukkelijker onderdeel van het bedrijfsproces en het denken en doen van onze mensen.

Onze kernactiviteit, het winnen van primaire grondstoffen voor de bouw, vraagt om zorgvuldig afgewogen besluiten voor de lange termijn. Het is niet ongewoon dat we bij projecten zo'n 15 tot 20 jaar vooruit kijken. Relevante vragen die we ons stellen zijn bijvoorbeeld welke rol 'onze' grondstoffen in 2040 gaan spelen binnen een natuurlijke kringloop. Maar ook hoe zinvol om te gaan met de energie die wordt gestoken in het leveren van het product: door bronnen, machines én mensen. En te kijken hoe die energie onderdeel wordt van die kringloop.

Dat betekent dat we investeren in kennisopbouw en ons verdiepen in nieuwe verdienmodellen waarmee we bestaansrecht hebben in een economie die circulair wordt. Dekker medewerkers zullen meer dan ooit de ruimte krijgen om daarin een belangrijke rol te spelen. Daarbij hun talenten in te zetten om met ideeën te komen hoe we de grondstof voor ontwikkeling kunnen zijn. En in verbinding met onze klanten en andere belangrijke stakeholders, kansen te zien die het verschil maken voor een volgende generatie.

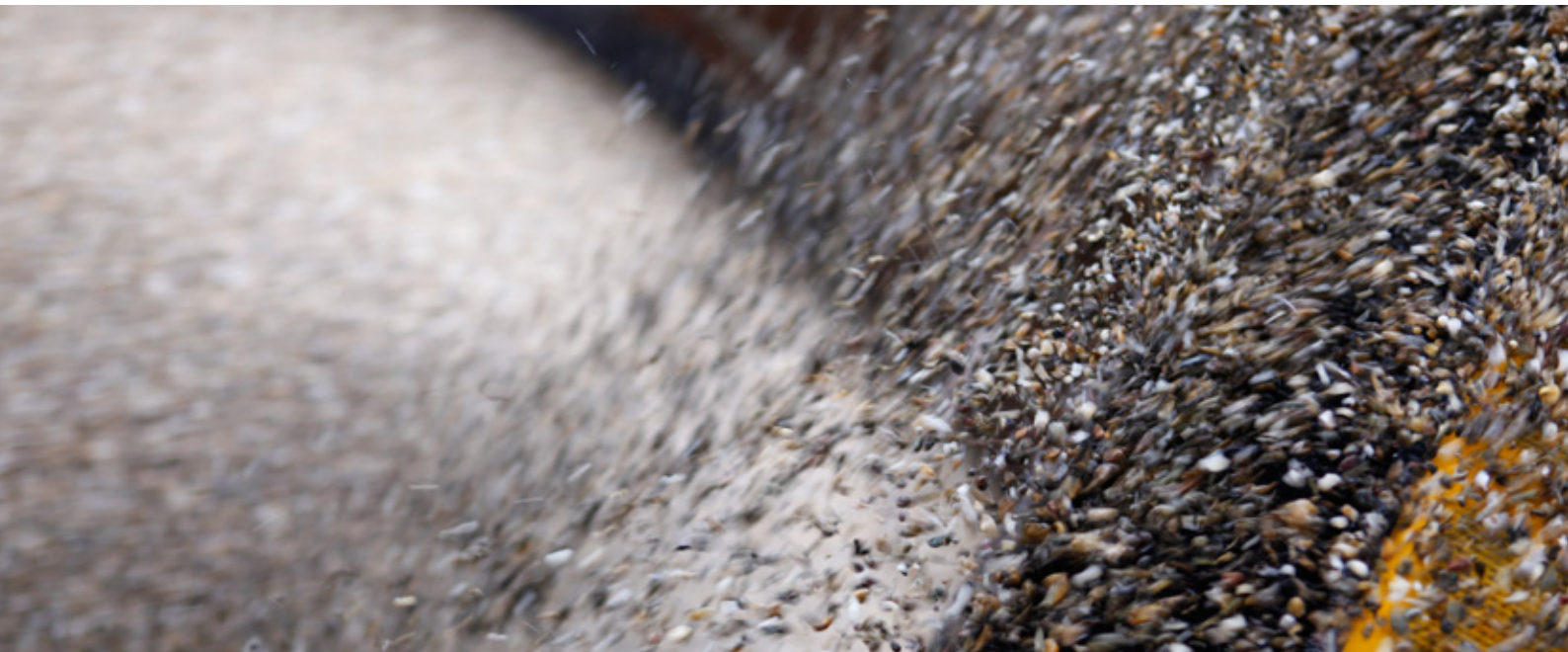
André van den Broek en Sjaak Wezenberg

(John C. Maxwell)

01

Kerngegevens Dekker Groep

Financieel (in € 1.000)	2015	2014
Netto omzet	94.638	101.605
Bedrijfsresultaat	3.179	1.315
Resultaat voor belastingen	1.597	-448
Netto winst	958	-953
Eigen vermogen	39.611	38.653
Vreemd vermogen	40.741	54.166
Operationele kasstroom	8.982	1.505
Eigen vermogen / Totaal vermogen	48%	41%
Netto winst / Eigen vermogen	2%	-2%

Organisatie	2015
Aantal dochterbedrijven (100%)	7
Aantal locaties / depots	5 (NL) - 4 (B/F)
Aantal projecten in uitvoering	8
Aantal projecten in ontwikkeling	7
Aantal FTE's groepsbreed (1)	180,03
Aantal mannen (FTE)	158,96
Aantal vrouwen (FTE)	21,07
(1) Houdstermaatschappij Dekker, Dekker Grondstoffen, Betoncentrale Wessel, Cotrans Scheepvaart Transportbeton de Beuckelaer, Delahaye Lauwers, CH. Kesteleyn	

Duurzaamheid	2015
Inkoop Elektra (MWh) (2)	2.937
Verbruik dieselolie (l) per ton product (3)	0,65
CO ₂ -uitstoot per ton product (zand/grind) (kg) (4)	2,29
CO ₂ -uitstoot per ton verscheept product (kg) (5)	6,28
CO ₂ -uitstoot per m3 beton (kg) (6)	145
Gebruik secundaire materialen (in beton) (7)	14%
(2) Houdstermaatschappij Dekker, Dekker Grondstoffen, Betoncentrale Wessel, Transportbeton de Beuckelaer, CH. Kesteleyn	
(3) Winwerktuigen Rotterdam 55, Rotterdam 57, Haerst Genne, Merwede 5, Emmy-Yvonne, LGR/DMA, CH. Kesteleyn	
(4) Dekker Grondstoffen	
(5) Cotrans Scheepvaart	
(6+7) Betoncentrale Wessel	

‘Maatschappelijk en verantwoord ondernemen is een speerpunt van ons familiebedrijf’

Willemspolder nabij IJzendoorn

02

De Dekker Groep en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De oorsprong van het Dekker bedrijf ligt in het winnen van zand en grind uit de rivierbodem in het Nederlandse rivierengebied. Ons bijna honderd jaar oude familiebedrijf werkt vanuit een duidelijk doel: het zijn en leveren van grondstof voor ontwikkeling. Ontwikkeling die gericht is op het creëren van een betere leefomgeving. En op het bouwen van langdurige relaties met onze stakeholders die leiden tot samenwerking, versterking en vernieuwing.

Gezond familiebedrijf

De Dekker Groep is een Nederlands familiebedrijf waar inmiddels de vierde generatie aan het roer staat. Er wordt met zorg continu gewerkt aan het bouwen aan een gezond bedrijf dat kan worden doorgegeven aan de volgende generaties. Dat begint met het genereren van economische waarde. Daarbij wordt ingezet op het onderzoeken van nieuwe, toekomstige verdienmodellen die robuust zijn. Zodat we ook in de toekomst van waarde zijn voor onze klanten, omgeving en medewerkers.

Focus op de lange termijn

De aard van onze werkzaamheden, het ontwikkelen van de landschappen van morgen, vereist dat we dagelijks twintig jaar en langer vooruitkijken in de toekomst. Nu al zijn wij bezig met leefomgevingen, de manier van bouwen, vervoer en wonen van de toekomst. We hebben de voorzieningen om de komende decennia, bouwend Nederland hoogwaardig zand, grind en alternatieve materialen te leveren. Naast verduurzamen van de winning, de logistiek en de betonmortelproductie werken we aan nieuwe duurzame verdienmodellen die bijdragen aan het realiseren van een natuurlijke kringloop.

Zand- en grindwinning helpen maatschappelijke doelen mogelijk maken

Het creëren van nieuwe landschappen dient diverse maatschappelijke doelen zoals het verrijken van de leefomgeving door middel van bijvoorbeeld recreatiemogelijkheden en natuur en het vergroten van waterveiligheid. De overheid doet dit in eigen beheer of laat dit over aan private ondernemingen zoals Dekker. Zand- en grindwinning is alleen mogelijk indien landschapsontwikkeling plaatsvindt. Tegelijkertijd is zand- en grindwinning de financiële motor die landschapsontwikkeling mogelijk maakt. En dankzij private winning hoeft de overheid minder publieke gelden te besteden aan de waterveiligheid.

Zand- en grindwinning

Mensbeeld

Binnen de Dekker Groep hebben we een mensbeeld ontwikkeld. Hierin hebben wij omschreven hoe wij naar de wereld om ons heen, onze medewerkers en onze organisatie kijken. Dit mensbeeld is als volgt omschreven:

“Maatschappelijk verantwoord ondernemen is essentieel voor het bestaansrecht van de organisatie en is de stuwende kracht voor een toekomstgerichte, waardevolle bedrijfsvoering. De Dekker Groep is onderscheidend in de rol die de onderneming speelt op het gebied van de natuurlijke kringloop. We streven naar duurzame inzetbaarheid van mens, maatschappij, natuur en milieu.

Elke medewerker binnen Dekker is dienstbaar aan het primaire proces van verwerven, veredelen en vermark-

ten van primaire en secundaire (bouw)grondstoffen. De operationele verantwoordelijkheid ligt bij de medewerkers op de werkvloer, verankerd in multifunctionele, zelfstandig samenwerkende teams. Iedereen is zich bewust van zijn rol en waarde in het primaire proces en inspireert tot procesontwikkeling. Het gezamenlijk belang staat hierbij centraal en heeft als doel om een inspirerende werkomgeving te creëren met een positief bedrijfsresultaat.

De ontplooiing van ieders natuurlijke talent als grondstof voor ontwikkeling en de inzet hiervan op de juiste plaats in de organisatie, wordt gestimuleerd. Deze ontwikkeling van talenten heeft een vergroting van bewustzijn, plezier en samenwerking als effect en draagt bij aan het optimaliseren van het primaire proces.”

Missie

Vanuit dit mensbeeld is onze missie als volgt geformuleerd:

Dekker is en levert de grondstof voor ontwikkeling voor mens en leefomgeving.

Dekker geeft invulling aan deze missie door:

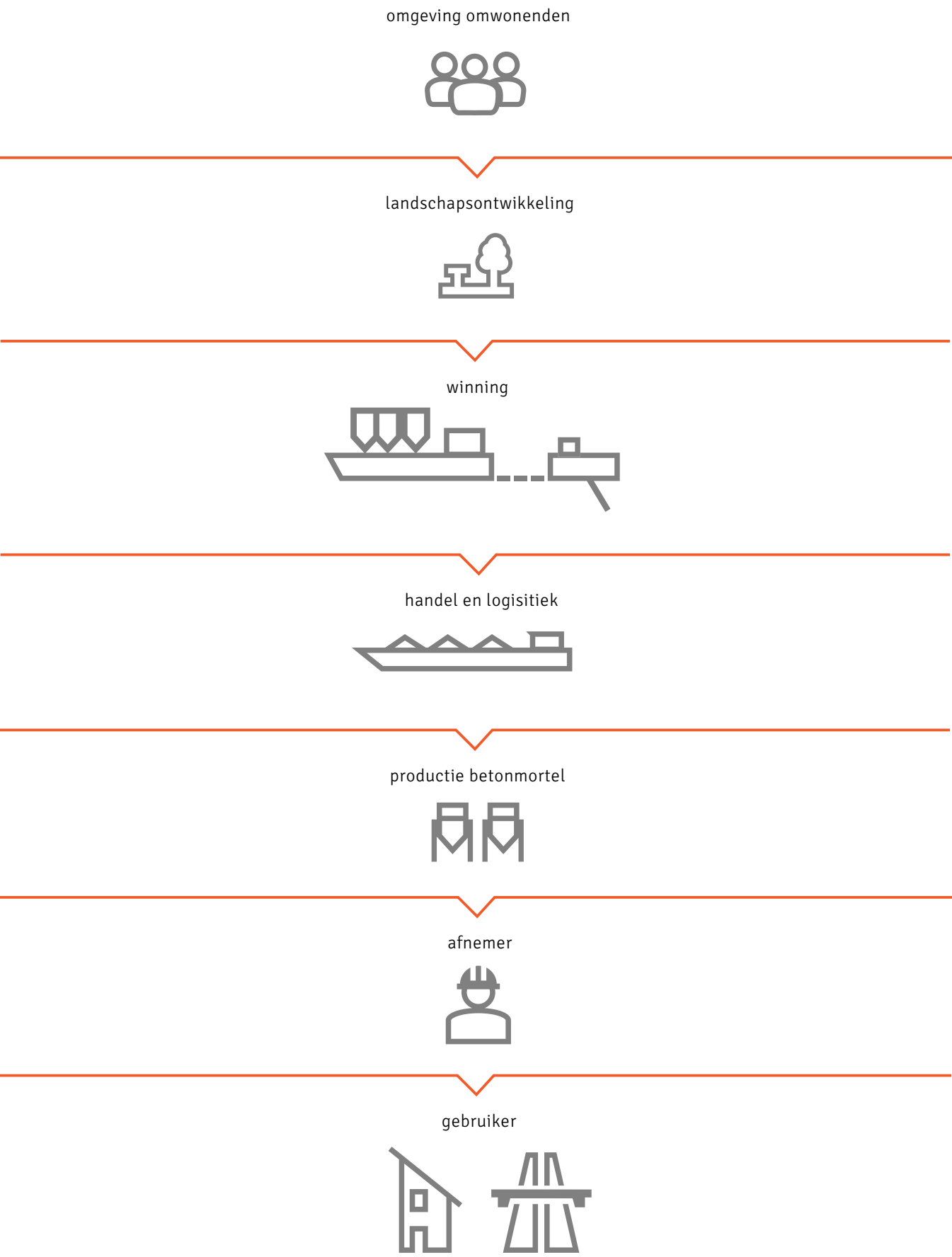
- > Landschappen na te laten die de leefomgeving verrijken;
- > In de keten samen te werken om tot innovatie te komen gericht op de natuurlijke kringloop;
- > Het gezamenlijke belang intern tot ieders verantwoordelijkheid te maken;
- > Ontplooiing van ieders talenten te stimuleren;
- > Zich te richten op duurzame en maatschappelijke impact.

Vooraan in de keten van de bouw

De Dekker Groep bestaat uit verschillende dochterbedrijven die elkeen schakel zijn aan het begin van de keten in de bouw. De activiteiten bestaan uit landschapsontwikkeling, grond-

stoffenwinning (zand, grind en klei), herinrichting, handel en logistiek van grondstoffen en productie en transport van betonmortel.

Ons maatschappelijke doel; het verrijken van de leefomgeving, van omwonende tot gebruiker

Organisatie

Onder de Dekker Groep vallen de volgende activiteiten:

Dekker Grondstoffen (NL)
 Dekker Landschapsontwikkeling (NL)
 DC Logistiek (NL)
 Dekker Futerra (NL)
 Beton Centrale Wessel (NL)
 Delahaye-Lauwers (BE)
 Transportbeton de Beuckelaer (BE)
 Kesteleyn (BE)
 DMA Mineralaufbereitung (D)
 Les Gravières Rhénanes (F)

Daarnaast heeft Dekker Groep een belang in:

Albeton B.V. (NL)
 Betoncentrale Gorinchem B.V. (NL)
 Cotrans Scheepvaart B.V. (NL)
 Wezendonk Zand en Grind B.V. (NL)
 Consortium Grensmaas B.V. (NL)
 Zaarderheiken Zand B.V. (NL)
 Alzagri N.V. (BE)
 Steengoed N.V. (BE)

Dekker bedrijven

Dekker Futerra B.V. (NL)

Dekker Futerra vertegenwoordigt onze nieuwe activiteit 'Grond voor Herinrichting'. Binnen Dekker Futerra worden landschappen (waaronder zandwinplassen) verfraaid waarbij hergebruiksgrond in een project wordt aangebracht. Zo krijgt deze grond een goede en nuttige, nieuwe (her) bestemming.

Dekker Grondstoffen B.V. (NL)

Dekker Grondstoffen levert een bijdrage aan het creëren van een veilige, duurzame en prettige leefomgeving. Dat doen we enerzijds als aanbieder door het leveren van primaire en secundaire bouwgrondstoffen ten behoeve van de bouw. En anderzijds door landschappen na te laten die de leefomgeving verrijken.

Dekker Grondstoffen B.V. is onderverdeeld in drie bedrijfs-onderdelen:

1. Dekker Landschapsontwikkeling – het ontwikkelen en opnieuw inrichten van landschappen
2. Dekker Grondstoffen – zand-, grind- en kleiwinning
3. DCLogistiek – Logistiek en transport van (bouw) grondstoffen en vracht voor derden per as en binnenvaartschepen

Beton Centrale Wessel B.V. (NL)

Beton Centrale Wessel is een betoncentrale in Barneveld. BCW produceert en distribueert hoogwaardig beton voor uiteenlopende gebruiksdoelen. Zo worden vele soorten en duurzamere varianten beton geleverd ten behoeve van onder andere woningbouw, utiliteit, agrarische sector, wegenbouw en kunstwerken.

N.V. CH. Kesteleyn (BE/FR)

De N.V. Kesteleyn is een productie- en handelsbedrijf van bouwgranulaten voor de bouwsector in België. Zij verhandelt deze granulaten zowel via rechtstreekse leveringen per schip en/of per as als vanuit eigen overslagdepots. Bijkomend is de N.V. Kesteleyn ook gespecialiseerd als manutantiebedrijf en is geaccrediteerde stouwer in de Gentse haven (laden en lossen) van zee- en rivierschepen door gebruik te maken van eigen havenarbeiders.

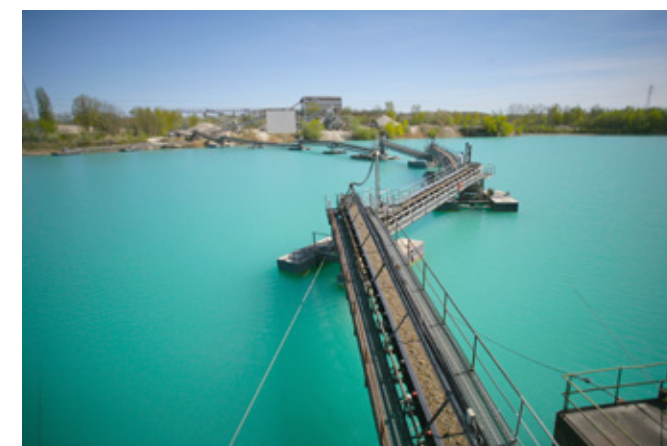
N.V. Delahaye-Lauwers (BE)

De N.V. Delahaye-Lauwers is een transport- en handelsbedrijf van ruwe bouwgranulaten voor de bouwsector in België. Delahaye-Lauwers verhandelt deze granulaten zowel via rechtstreekse leveringen per schip en/of per as als vanuit eigen overslag depot.

Transportbeton de Beuckelaer (BE)

Transportbeton de Beuckelaer is gespecialiseerd in de productie en het transport van stortklaar beton in de provincie Antwerpen, Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen.

DMA (D)

DMA Mineralaufbereitung en Les Gravières Rhénanes zijn grindwinningslocaties aan de Bovenrijn in Frankrijk en Duitsland. Hier wordt grind gewonnen, gebroken en naar diverse locaties in Nederland, Frankrijk, België en Duitsland vervoerd.

LGR (FR)

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van de Dekker Groep bestaat uit twee leden. Zij houden toezicht op het beleid van de Groepsdirectie en de algemene gang van zaken.

Stakeholders

> Omwonenden van projecten	> Beleidsbepalers en vergunningverleners binnen Overheid (lokaal, regionaal ,provinciaal, landelijk), Rijkswaterstaat, Waterschappen
> Klanten	> Politiek (lokaal, regionaal, landelijk)
> Medewerkers	> Natuurbeheer organisaties
> Belangengroepen (milieukringen, dorpsafels etc.)	Staatsbosbeheer, De Provinciale Landschappen en de vereniging Natuurmonumenten
> Gebruikers (vissersverenigingen, recreanten etc.)	> Kennisinstituten en wetenschappelijke instellingen
> Bedrijvigheid (agrariërs en direct betrokken bedrijven in gebied)	

MVO-thema's

Het MVO-beleid van de Dekker Groep is onderverdeeld in drie pijlers. Omdat de Dekkerbedrijven uiteenlopende werkzaamheden verrichten, verschilt de invulling van deze thema's per Dekker-bedrijf.

Pijler 1

Investeren in medewerkers

- Talentontwikkeling
- Duurzame inzetbaarheid
- Veilig werken

Pijler 2

Reduceren impact op de omgeving

- Energiemanagement en CO2-reductie
- Reduceren afval en hergebruik
- Met zorg en aandacht winnen*

Pijler 3

Verrijken van de leefomgeving

- Stakeholder management
- De landschappen die we creëren en hun waarde voor mens, natuur, milieu en economie*
- Maatschappelijk Betrokkenheid

*Alleen van toepassing binnen Dekker Grondstoffen B.V.

Borging van MVO in onze organisatie

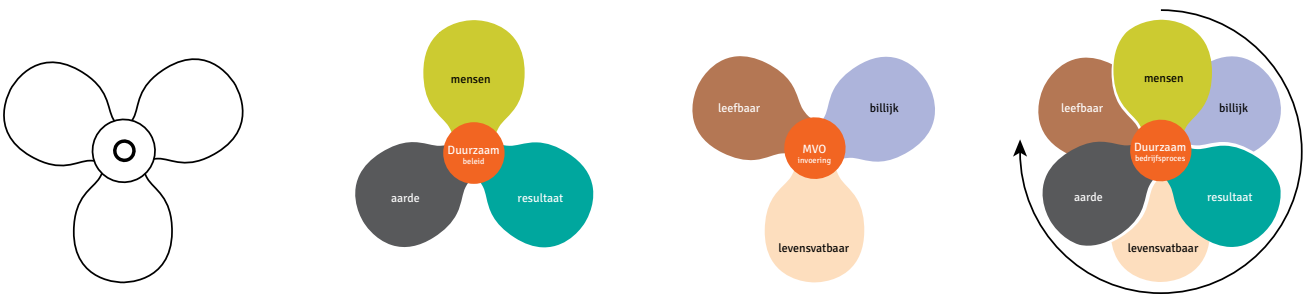
Dekker is een familiebedrijf waar de vierde generatie aan het roer staat. Onze bedrijfsvoering is gericht op het doorgeven van een gezond en waardevol bedrijf aan de volgende generatie(s). Dat maakt dat ons handelen altijd gericht is op de lange termijn.

Bij de beslissingen die we nemen zoeken we zoveel mogelijk de balans tussen people, planet en profit. Als de balans klopt dan weten we dat we de juiste keuze maken.

MVO-verklaring

De bedrijfsverantwoordelijken van de Dekker-bedrijven verklaren dat:

- > Wij aandacht hebben voor duurzaamheid en ons richten op het verhogen van de bewustwording rondom duurzaamheid bij onze belanghebbenden.
- > Wij werken aan een veilige, gezonde, plezierige, transparante en milieuvriendelijke omgeving voor alle belanghebbenden.
- > Wij ambitieuze en realistische doelstellingen opstellen om:
 1. nadelige milieueffecten te reduceren
 2. grondstoffen efficiënter te gebruiken
 3. hergebruik te bevorderen
- > Wij bij het nemen van al onze beslissingen zorgvuldig de balans zoeken tussen People, Planet en Profit op billijkheid, leefbaarheid en levensvatbaarheid. Zodat als de balans klopt, we weten dat we een duurzaam besluit nemen.
- > Wij de grondstof voor ontwikkeling willen zijn voor onze belanghebbenden en hen bij onze duurzame inspanningen betrekken om via onze ontwikkeling, ook hen de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen en zo tot een gedeelde, positieve waarde (shared value) te komen.

Ketenbenadering

Tot voor kort opereerden de dochterbedrijven in grote mate afzonderlijk van elkaar. Sinds 2015 wordt binnen de Dekker-bedrijven groepsbreed steeds meer samengewerkt. Duurzaamheid is onderdeel van het mensbeeld en de visie binnen de groep en wordt als een overkoepelend thema groepsbreed opgepakt. Voor de komende periode zullen KPI's op duur-

zaamheid worden uitgewerkt en onderdeel worden van de plannen op elk terrein. Op deze wijze willen wij zorgen voor de borging van duurzaamheid aan het begin van de keten. De volgende belangrijke stap in borging is het verder uitrollen van de verantwoordelijkheden naar onze medewerkers.

Onze MVO-organisatie is als volgt opgebouwd:

MVO-stuurgroep

De MVO-stuurgroep komt elke twee maanden bijeen. De MVO-stuurgroep bestaat uit vier leden: Groepsdirecteur, Directeur Grondstoffen en Landschapsontwikkeling, MVO-programma-manager en Communicatiemanager.

De stuurgroep heeft als verantwoordelijkheid om de bewustwording rondom MVO te vergroten. Door aandacht op het onderwerp te vestigen wil de stuurgroep medewerkers inspireren om een bredere kijk te ontwikkelen en zelf actief aan de slag te gaan met onderwerpen die zij zelf kunnen beïnvloeden. De stuurgroep heeft als doel zichzelf op te heffen zodra MVO- denken en -handelen geïntegreerd is in het bedrijf.

Eigenaren MVO-Thema’s

De eigenaren van de MVO-Thema’s zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van beleid, het formuleren van doelstellingen en vaststellen en meten van KPI’s. De thema’s liggen zoveel mogelijk binnen de scope van de dagelijkse werkzaamheden zoals HR, logistiek, veiligheid, productie, techniek, communicatie en landschapsontwikkeling. Daarnaast zijn er thema’s waarbinnen meerdere eigenaren zijn en waarbinnen veel onderling wordt samengewerkt zoals energiemangement, reduceren van afval en hergebruik.

MVO-Ambassadeurs

Binnen de Dekker Groep zijn zestien MVO-ambassadeurs actief die zich bezighouden met het bevorderen van duurzaamheid binnen hun bedrijf, afdeling of team en het vervullen van een voorbeeldrol.

MVO-Programmamanager

De MVO-Programmamanager heeft een coördinerende rol met betrekking tot de activatie van de MVO-ambassadeurs.

Integriteit

Integriteit heeft binnen Dekker Groep blijvend aandacht. In onze kernwaarden hebben wij verwoord op welk kompas wij varen: aandacht, eenvoud, openheid en menselijke maat.

Naast het naleven van wetten en regels beschikt Dekker over een gedragscode waarmee we mensen nog bewuster willen maken. Voor Dekker Grondstoffen wordt deze momenteel geactualiseerd. De code zal eind 2016 gereed zijn.

Certificaten Bedrijven

ISO 14001:2004

Dekker Grondstoffen

Cotrans Scheepvaart

CH. Kesteleyn

OHSAS 18001:2007

Dekker Grondstoffen

VCA

Dekker Grondstoffen
(onderdelen Heuff-Van der Kamp)

Beton Bewust

Betoncentrale Wessel

Green Award

Dekker Grondstoffen (Rotterdam 30)

Cotrans Scheepvaart (Cotrans 10)

MVO-Prestatieladder niveau 3

Cotrans Scheepvaart

Rondleiding op winwerktuig van zand-en grindwinning

‘Investeren in elkaar is de grondstof voor ontwikkeling van de Dekker Groep’

03 Investeren in mensen

Om de grondstof voor ontwikkeling te kunnen zijn investeren we binnen de Dekker Groep in onze medewerkers. In ons ‘mensbeeld’ staat omschreven hoe we hier aan werken. We willen de ontplooiing van ieders natuurlijke talent stimuleren. Zodat die talenten op de juiste plaats in de organisatie worden benut. Deze ontwikkeling van natuurlijke talenten zal leiden tot meer samenwerking om zo onze doelen te bereiken. Dat alles doen we om ons proces te optimaliseren. En daarmee van toegevoegde waarde te kunnen zijn voor voor onze klanten en stakeholders. We vinden het belangrijk dat medewerkers in hun kracht staan en met plezier werken.

Bewustzijn, onderdeel van een groter geheel

De Dekker Groep bestaat uit verschillende dochterbedrijven in Nederland, België en Frankrijk die in uiteenlopende werkvelden actief zijn. Dochterbedrijven met elk een eigen historie en cultuur. Tot 2011 werden de meeste dochterbedrijven decentraal aangestuurd. Sindsdien is Dekker Groep gestart met het toewerken naar één organisatie die samenwerkt, kennis deelt en die, ondanks cultuurverschillen, ook één herkenbaar gezicht naar buiten heeft. Dat begint met medewerkers die begrijpen en ervaren dat zij onderdeel zijn van een groter geheel.

Samenbrengen medewerkers

Om bewustwording te verhogen zijn we begonnen met het letterlijk samenbrengen van mensen uit de verschillende bedrijven en disciplines:

- > Sinds 2013 hebben groepsbrede MVO-ambassadeurs bijeenkomsten geleid tot nieuwe inzichten en nieuwe samenwerkingen.
- > Sinds 2015 zorgen nieuwe overleg (en management) structuren dat disciplines beter op elkaar zijn aangesloten en dat teams weten wat er speelt en nodig is. Dit maakt het mogelijk dat expertise uit het ene bedrijf, wordt ingezet om het andere bedrijf vooruit te helpen.

Verantwoordelijkheden laag in de organisatie

Vanuit het ontwikkelde ‘mensbeeld’ van Dekker zijn strategische driejaarsplannen ontwikkeld. In onze plannen wordt er aandacht gegeven aan het creëren van mogelijkheden om verantwoordelijkheden waar mogelijk zo laag mogelijk in de organisatie neer te leggen, in teamverband samen te werken.

Cultuurtransitie

De cultuurtransitie die binnen de Dekker bedrijven is ingezet heeft betrekking op hoe medewerkers bewust zijn van hun rol in het grotere geheel (verbinding), de onderlinge samenwerking en het halen van voldoening (plezier) uit hun werkzaamheden. Door deze thema's in de teams bespreekbaar te maken wordt langzaam maar zeker toegewerkt naar dezelfde koers.

Diversiteit

We streven ernaar onze personeelsbezetting te vullen met een optimale diversiteit aan geslacht, achtergronden en kwaliteiten die elkaar versterken. Sinds medio 2015 heeft de Groepsdirectie een vrouwelijk Directielid. Dat is 25% van de Groepsdirectie. Binnen de groepsbrede organisatie werken meer mannen dan vrouwen. De aard van het werk (bouw) speelt daarin een grote rol. Toch wordt, waar mogelijk, gekeken naar meer diversiteit.

Verhouding jong & oud

Ook wordt aandacht gegeven aan een optimale leeftijdsopbouw van de teams. We streven naar diversiteit binnen de teams zodat medewerkers elkaar kunnen aanvullen met ervaring, kennis en ideeën. Bij werving en selectie van nieuwe medewerkers wordt er daarom goed gekeken naar de aanvulling voor het team waarin de nieuwe medewerker gaat werken.

Focusgebieden HR

We hebben binnen het beleidsterrein 'Investeren in mensen' vier focusgebieden waar beleid op is ontwikkeld. Dit zijn talentontwikkeling, plezier, vitaliteit en veiligheid. Samen dragen ze bij aan de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

1) Focusgebied talentontwikkeling

De omgeving vraagt van ons dat we in beweging blijven en slagvaardig kunnen inspelen op veranderingen. Doel van talentontwikkeling binnen Dekker is het stimuleren, ontwikkelen en benutten van de talenten in onze organisatie. We leggen stap voor stap verantwoordelijkheden lager in de organisatie en inspireren onze medewerkers het beste uit zichzelf te halen en daarmee zoveel mogelijk bij te dragen binnen hun werkomgeving en het resultaat van hun activiteit.

Onze activiteiten voor de periode 2015 - 2017

Fundament versterken

- > Arbeidscontracten moderniseren
- > Functioneringsgesprekken en POP gesprekken voeren
- > Individuele ontwikkelvragen in kaart brengen
- > Teams opstellen
- > Regelingenboek
- > Incompany trainingen organiseren

Talent in huis benutten

- > Focus op cultuur
- > Inzet op de juiste plaats
- > Loopbaanpaden en doorgroeimogelijkheden in kaart brengen
- > Coachende stijl van leidinggeven

Niet aanwezig talent aantrekken

- > Diversiteit brengen in teams
- > Stageplaatsen aanbieden

2) Focusgebied plezier

We vinden plezier in het werk een belangrijke graadmeter voor welbevinden en inzetbaarheid op de langere termijn. Wij geloven dat medewerkers meer plezier hebben als zij ervaren dat zij een waardevolle schakel in de keten zijn. Ze nemen daardoor meer verantwoordelijkheid, komen beter tot hun recht, benutten hun talent en krijgen de ruimte om zichzelf te zijn en te ontwikkelen. Dit stelt medewerkers in staat om

een hogere toegevoegde waarde te leveren wat bijdraagt aan een beter resultaat van ons bedrijf. In 2015 zijn plannen gemaakt om plezier op de werkvloer te bevorderen en duurzame inzetbaarheid te vergroten. Beiden zijn van belang voor het welbevinden van onze medewerkers.

Periodiek Medisch Onderzoek (PMO)

Binnen de Nederlandse Dekker-bedrijven bieden we onze medewerkers een Periodiek Medisch Onderzoek aan. Met dit onderzoek naar de algemene gezondheid van de medewerkers, kunnen we tijdig ziekterisico's en werk gerelateerde problemen signaleren. Met deze kennis kunnen we het verzuim terugdringen en het percentage medewerkers dat met plezier naar het werk gaat meten.

Deelname aan PMO

Houdstermaatschappij Dekker en Dekker Grondstoffen 62% Betoncentrale Wessel 80%.

Onze doelen voor de periode 2015 - 2017

Aantal medewerkers dat met plezier naar het werk gaat verbeteren van 88% naar 100%. Aantal medewerkers binnen de kantoorgroep dat stress ervaart verminderen van 39% naar 10%. Aantal medewerkers met overgewicht verminderen van 61% naar 45%.

3) Focusgebied vitaliteit

Binnen Dekker Grondstoffen wordt gewerkt aan een vitaliteits- en beweegprogramma voor de komende twee jaar. Hierbij zijn medewerkers gevraagd naar hun wensen en voorkeuren. In de eerste helft van 2016 werd de eerste training georganiseerd. Deze betrof het onderwerp: 'Omgaan met werkdruk en stress'. In het najaar zullen er cursussen worden gegeven over timemanagement en gezond beeldschermwerk. In 2017 zal effectief communiceren op de agenda staan. Over de invulling van het beweegprogramma wordt momenteel nog nagedacht.

Betoncentrale Wessel beschikt sinds 2016 over een vitaliteitsprogramma. Er is gestart met een voedings- en bewegingsprogramma. Tevens wordt gewerkt aan een sterke groepsdynamiek en een grote betrokkenheid. Omdat het bewegingsprogramma te weinig aanslaat bij de medewerkers, stopt dat onderdeel bij BCW. Wel wordt positieve aandacht op het onderwerp gehouden door diverse activiteiten, zoals een wandel- of fietstocht, te organiseren.

4) Focusgebied borgen veiligheid op de werkvloer

Veiligheid is een belangrijk thema bij alle Dekker-bedrijven. Zowel in Nederland, België, Duitsland als Frankrijk wordt de aandacht gevestigd op veilig werken, voor de medewerker zelf en zijn/haar collega's ter plaatse.

Veiligheidsaspecten om veilig te werken

Arbeidsongevallen kunnen grote gevolgen hebben. Een ongeval op het werk kan leiden tot ernstig lichamelijk letsel, of erger. Werken aan veiligheid is noodzakelijk, zowel in een kantooromgeving als in omgevingen waar er wordt gewerkt met zwaar materiaal en bewegende delen, of op hoogte.

Veilig werken vinden we belangrijk en we besteden daarom veel aandacht aan de arbeidsomstandigheden van alle medewerkers. Van de medewerkers wordt verwacht dat ze de werkzaamheden veilig uitvoeren en daarbij ook rekening houden met de veiligheid van anderen. Er waren in 2015 geen arbeidsongevallen binnen de Dekker bedrijven. En dat willen we graag zo houden want elk arbeidsongeval is er één teveel. Daarom spelen we in op bewustzijn-en kennisvergroting.

Toolbox-meetings

Binnen diverse bedrijven worden zogenaamde Toolboxmeetings gehouden. Dit zijn periodieke bijeenkomsten die veiligheid op de werkvloer/bouwplaats bevorderen door verschillende onderwerpen aan de orde te stellen.

Veiligheidsboekje

Dekker Grondstoffen heeft in 2015 een veiligheidsboek uitgegeven waarin informatie te vinden is over veilig, gezond en milieuvriendelijk werken. Hierin staan de activiteiten omschreven op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Deze gelden voor iedereen die werkzaamheden voor Dekker Grondstoffen uitvoert: dus alle vaste medewerkers, maar ook de inleenkrachten, uitzendkrachten en medewerkers van onderaannemers. Werkprocedures zijn vastgelegd in het Arbo- en milieuhandboek.

Veiligheidscertificeringen

Binnen Dekker zijn veiligheidscertificaten behaald zodat ook voor externe stakeholders zichtbaar is aan welke veiligheidseisen wordt voldaan:

OHSAS		Dekker Grondstoffen
VCA		Dekker Grondstoffen (onderdelen voorheen Heuff-vanderKamp)
Beton Bewust		Betoncentrale Wessel

Vertrouwenspersoon

Uit feedback van medewerkers via een enquête, gesprekken en het Periodiek Medisch Onderzoek is door medewerkers werkzaam bij Dekker Grondstoffen aangegeven dat er behoefte bestaat aan een vertrouwenspersoon. Besloten is om deze aan te stellen voor de organisatie. Dit wordt een externe persoon.

‘Veilig werken staat op nummer 1’

Oefening op de Emmy Yvonne

‘Onze activiteiten zijn gericht op het creëren van zo min mogelijk impact op de omgeving’

Zandwinning Zwolle

04

Reduceren impact omgeving

De primaire grondstoffen zand, grind en klei worden vooral gebruikt voor woning- en utiliteitsbouw, de weg- en waterbouw en agrarische sector. Het is van belang om zorgvuldig om te gaan met onze primaire grondstoffen. Hergebruik van grondstoffen is in toenemende mate een belangrijk thema. De activiteiten binnen de Dekker Groep zijn gericht op het creëren van zo min mogelijk impact op de omgeving bij het uitvoeren van onze bedrijvigheid.

4.1 Energiemanagement en reductie CO₂

Binnen Dekker wordt volop ingezet op het reduceren van het gebruik van fossiele brandstoffen en op het verminderen van onze CO₂-uitstoot.

Ons hoofddoel: reduceren CO₂-uitstoot van Productie (zand- en grindwinning) met 80% in 2020

4.1.1 Footprint grondstoffenproductie Energiebesparingsplan 2015 - 2020

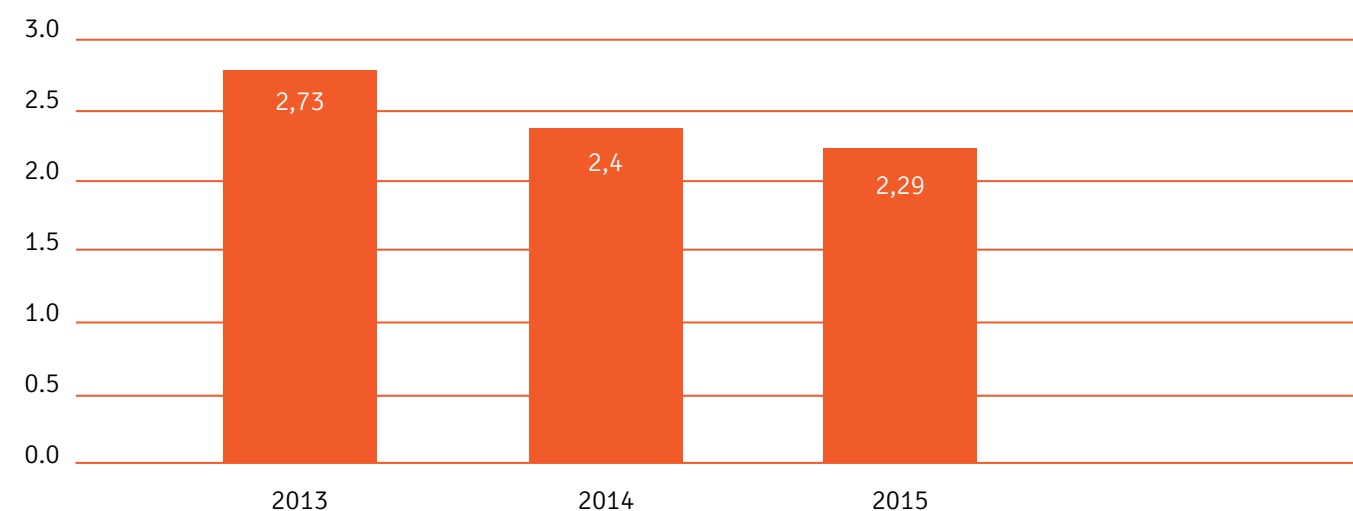
In 2010 werd binnen Dekker Grondstoffen voor het eerst een Energiebesparingsplan opgesteld. De doelstellingen om ener-

gie te besparen waren en zijn nog steeds tweeledig: we zetten in op het verminderen van onze milieufootprint en het besparen van kosten. We wegen investeringen en hun terugverdiendtijd zorgvuldig af. In 2015 is een plan gemaakt voor de periode van vijf jaar tot 2020.

Energiescan

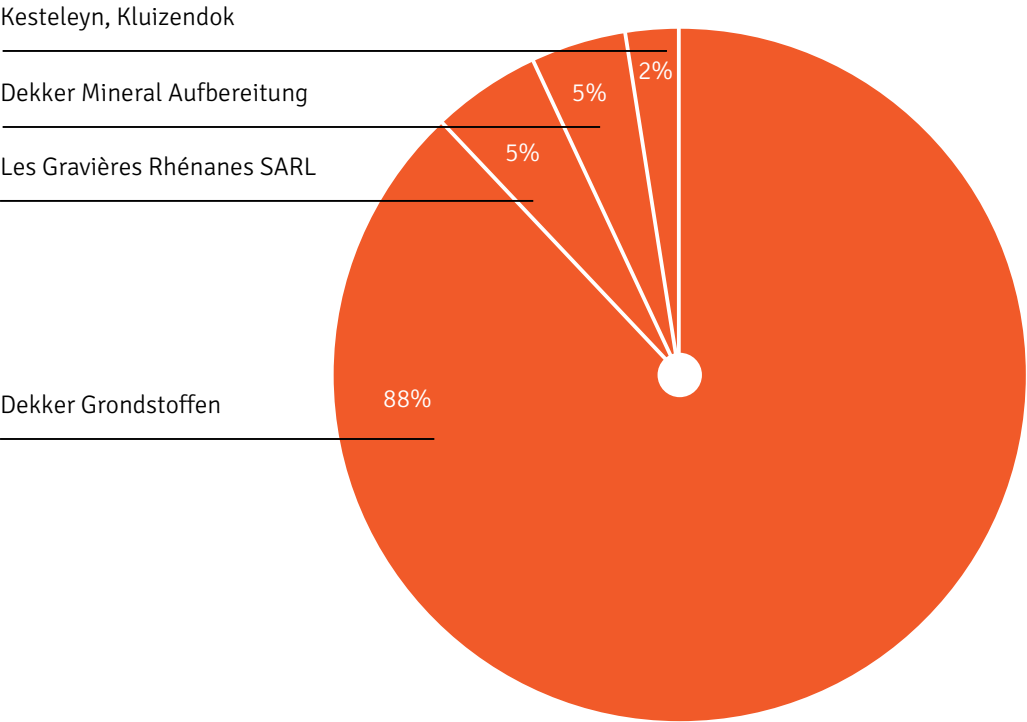
In 2015 is een energiescan uitgevoerd binnen Dekker. Hiermee is inzichtelijk gemaakt wat ons energieverbruik per activiteit is. De activiteiten die onderdeel van de scan uitmaken zijn: huisvesting, werkplaats, woonwerkverkeer en winwerkzaamheden (=productie).

CO₂-emissie per ton product (kg)*

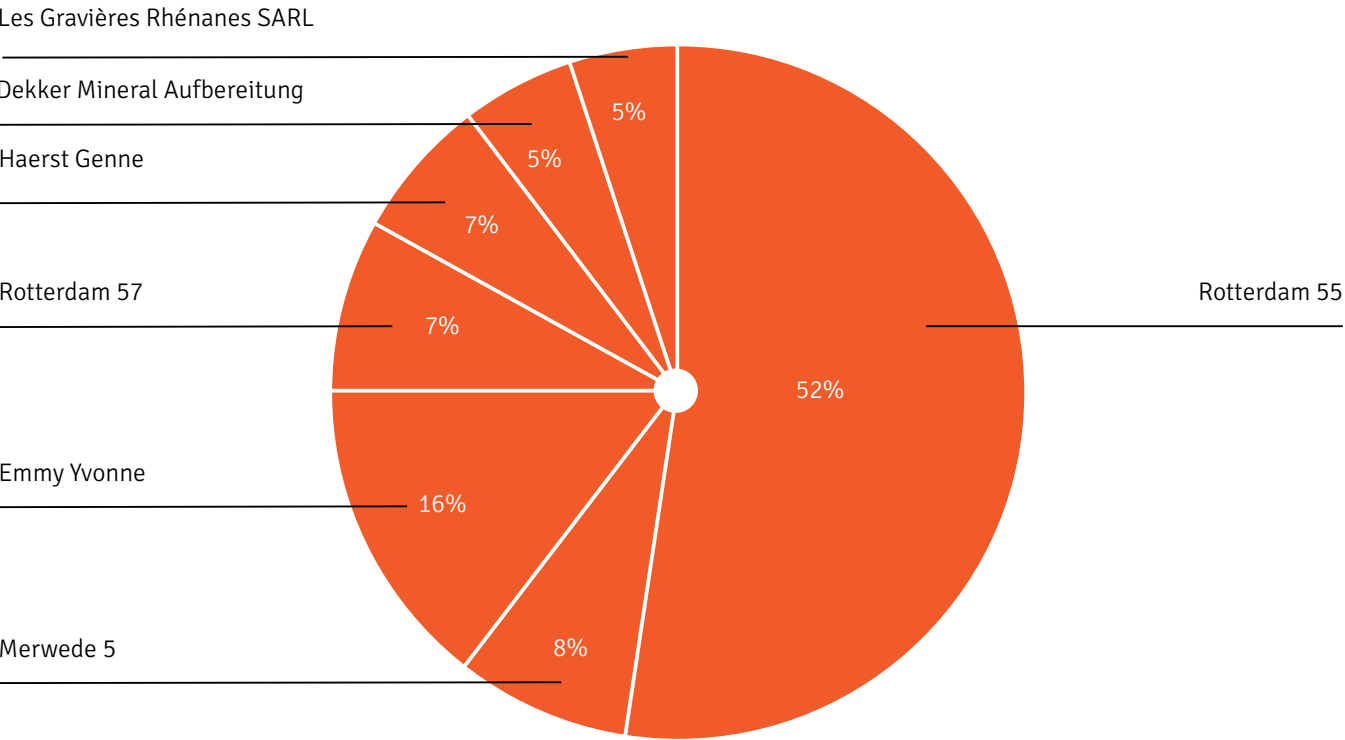

* Dankzij diverse energiebesparingsprojecten is de CO₂-emissie per ton product gedaald. Ook is er invloed van een relatief hogere bezettingsgraad t.o.v. in 2014 en 2015. Hierdoor werd er efficiënter gewonnen. Dit heeft een positieve invloed op de CO₂-uitstoot per ton product.

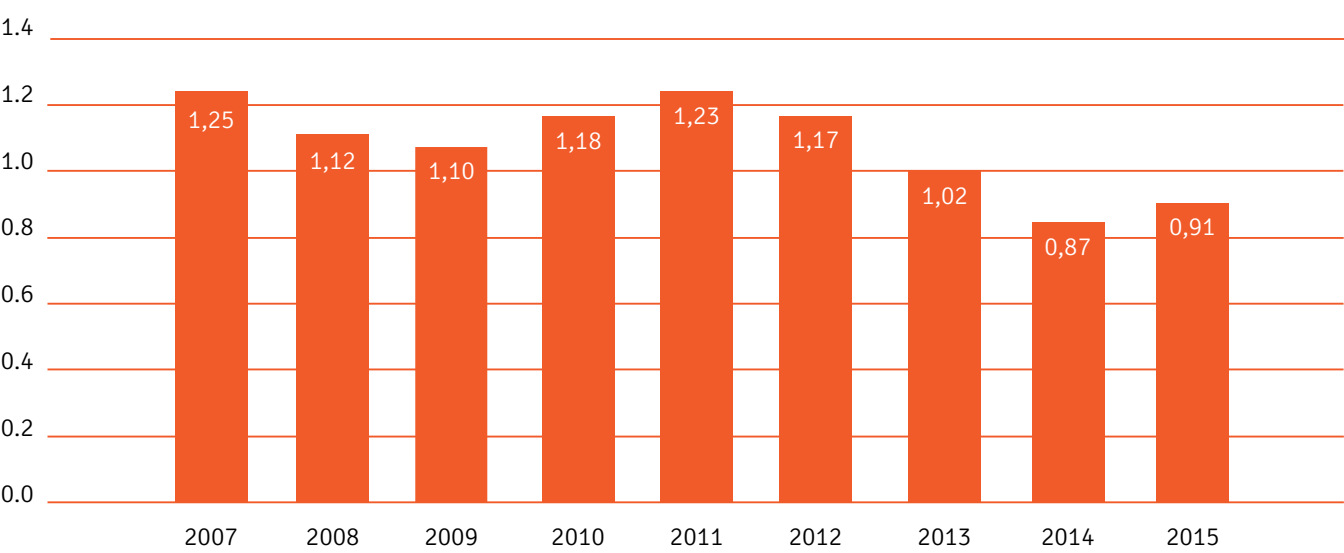
CO₂-emissie Dekker productiebedrijven (2015), zand- en grindwinning

Verdeling CO₂-emissie Dekker productielocaties (2015)

Dieselolieverbruik in liters per ton industriezand (Rotterdam 55 en Rotterdam 58)

Energiebesparingen zand- en grindwinning

Doorgevoerde energiebesparende maatregelen tot en met medio 2016, Rotterdam 55 en 58

Focus

- > Energieverbruik buiten productietijd
- > Oplossen knelpunten in productieproces
- > Klimaatbeheersing aan boord
- > Verlichting en overige sluipverbruikers
- > Overstap naar hernieuwbare energie

Wat we van plan zijn:

- > Opvoerhoogte van de toutvenant inclusief de 2-8 fractie verlagen van 15 naar 8 meter (2017) (R55)
- > Walvoeding – kabelaansluiting voor elektrische voeding (vanaf 2017) (R55)
- > Overstappen groene stroom bij aflopen contracten (vanaf 2016)

- > Overstap van tl en spots naar LED verlichting (Yvonne, vanaf medio 2016)
- > Productieproces efficiënter maken (Yvonne, 2017)

Routes voor verkleinen footprint productie

Dekker Grondstoffen werkt bijna volledig met watergebonden winwerktuigen (zuigers en klasseerinstallaties). De meeste motoren maken nu nog gebruik van hoofdzakelijk fossiele brandstoffen (dieselolie). Een van de zandzuigers (de Rotterdam 58) is elektrisch. Om de impact van het gebruik van fossiele brandstoffen te reduceren hebben we twee routes ontwikkeld.

Fossiele brandstoffen in productie reduceren tot nagenoeg nul

De eerste route is om in de periode 2015 – 2020 grotendeels over te stappen naar elektrisch aangedreven motoren waarbij gebruik wordt gemaakt van 100% groene elektra. De investeringen die we daarvoor moeten doen zijn aanzienlijk. Naast de voorzieningen die de netbeheerder op locaties zal moeten treffen, zullen de wininstallaties moeten worden omgebouwd. Daarom zullen wij de stappen gefaseerd doorvoeren tot 2020.

Overstap naar aansluitingen op (groene) walstroom

Eind 2016, begin 2017 zal de klasseerinstallatie Rotterdam 55 naar een nieuwe locatie worden overgeplaatst. Er zal hiervoor een walaansluiting worden gerealiseerd op groene stroom.

Bedrijf & percentage energieverbruik

	Huidige voeding	Doel
LGR 5%	Elektra	100% groene elektra
DMA 5%	Elektra	100% groene elektra
Dekker Grondstoffen 90%		
Rotterdam 55/58	Dieselolie	Walaansluiting 100% groene elektra
Rotterdam 57/Achilles	Dieselolie	Walaansluiting 100% groene elektra
Emmy Yvonne	Dieselolie	Walaansluiting 100% groene elektra
Merwede 5	Dieselolie	Energieprogramma verder uitrollen
Landinstallatie Haerst Genne	Klein deel diesel 100% groene elektra	Energieprogramma verder uitrollen
Zandzuiger Vecht Haerst Genne	Dieselolie	Energieprogramma verder uitrollen

‘Grondstof voor ontwikkeling is: het met elkaar nadenken of het anders zou kunnen en je de vraag stellen hoe je dat zelf thuis zou doen.

Door elkaar uit te dagen kom je al snel samen verder.’

Manfred Rambach
Dekker Grondstoffen

De voeding van de Rotterdam 55 zal dan in eerste instantie 50% elektrisch worden. Na uitbreiding van de bekabeling in 2021 zal dit 100% zijn. Ook wordt gewerkt met zogenaamde landinstallaties. Deze worden wel elektrisch gevoed. De landinstallatie en de drijvende installatie ‘Jupiter’ op de Bovenrijn (Frankrijk/Duitsland) worden elektrisch gevoed maar maken nog geen gebruik van groene stroom. De overstap naar groen zal bij de eerstvolgende mogelijkheid tot een nieuw contract binnen twee jaar worden gerealiseerd. De installatie in Zwolle (Haerst Genne) is inmiddels volledig over op groene stroom.

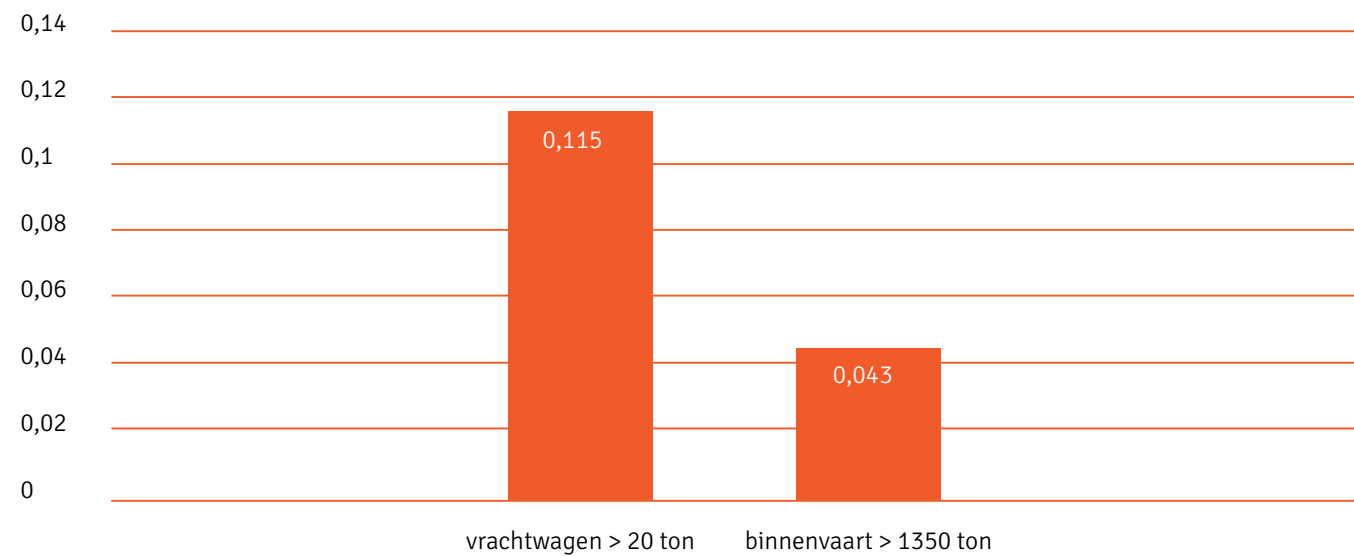

Opwekken hernieuwbare energie

Een geheel andere route is het onderzoeken van de mogelijkheid om zelf, op onze eigen terreinen in IJzendoorn, elektra op te wekken door middel van windmolens. Door twee windmolens van elk 6 MW te plaatsen. Met de schone energie die daarmee wordt opgewekt kan Dekker groepsbreed CO₂-neutraal worden. Dit idee is eind 2015 voor het eerst besproken met direct omwonenden. Hoewel de meeste omwonenden positief staan tegenover de opwekking van duurzame energie, is er door een aantal zorg geuit met betrekking tot de locatie waar dit zou kunnen gebeuren.

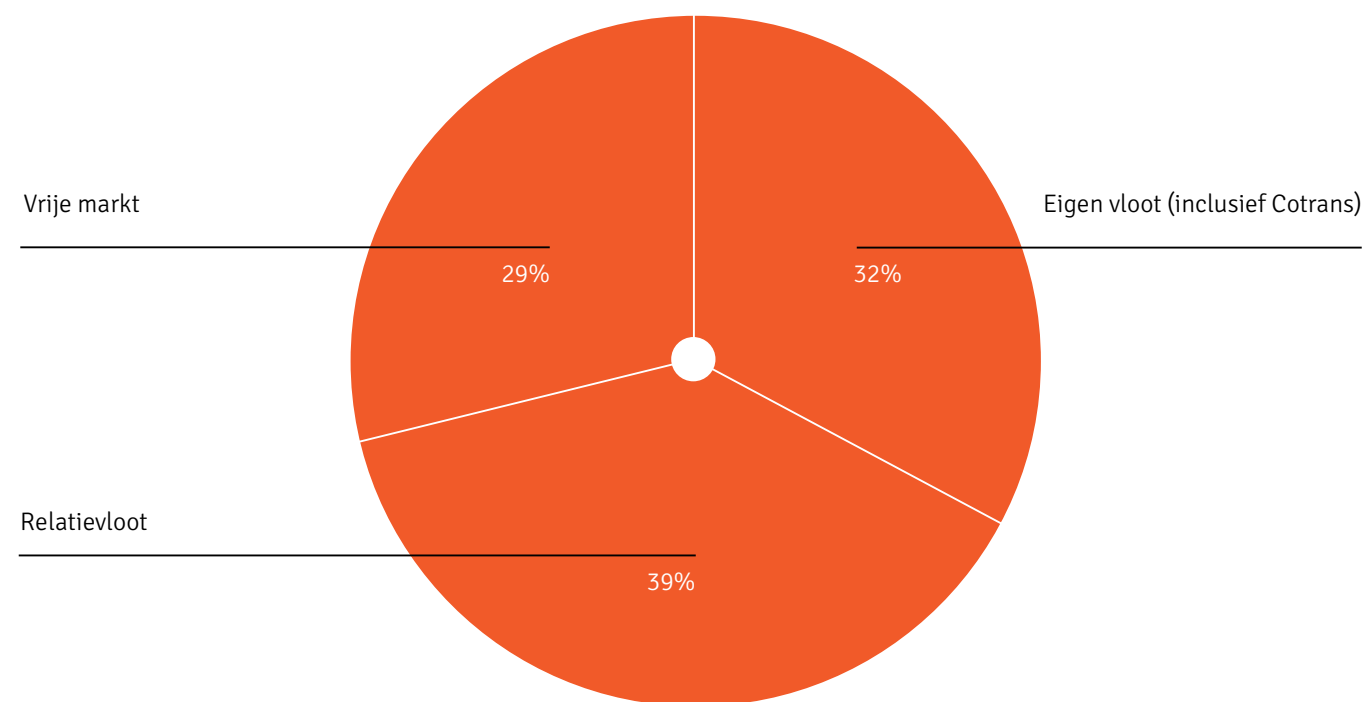
Dekker hecht veel waarde aan dialoog en de inbreng van diverse stakeholders. Daarom zal er een klankbordgroep worden opgericht. Hierin zullen de opties, feiten, voors- en tegens bespreekbaar worden gemaakt. Ook zal hierin gezamenlijk worden nagedacht hoe direct omwonenden kunnen participeren in deze nieuwe energiebronnen, bijvoorbeeld door het oprichten van een energie coöperatie. Op dit moment wordt onderzocht welke mogelijkheden verder worden uitgewerkt.

Kg CO₂-uitstoot per ton product (Well to Wheel)

Bron: www.co2emissiefactoren.nl

Verdeling inzet schepen voor logistiek

4.1.2 Footprint Logistiek

Grondstoffen zoals zand en grind worden voornamelijk in bulk via de waterwegen vervoerd naar betonmortelcentrales, betonwarenfabrieken, overslaglocaties of direct naar de bouwlocatie. De CO₂-footprint van grondstoffen (primaair of secundair) wordt in grote mate bepaald door het aantal vervoerskilometers. Hoe minder vervoerskilometers, des te minder de negatieve impact.

DCLogistiek, de logistieke afdeling van Dekker Grondstoffen, verzorgt logistieke dienstverlening gericht op transport en overslag van bulkgoederen over water en per as (vrachtwagens). Voor grondstoffentransport over water wordt gebruik gemaakt van eigen schepen, de vloot van Cotrans Scheepvaart (deelneming van, en aansturing door Dekker), een relatieve vloot en schepen van de vrije markt. De meerderheid van de grondstoftransporten vindt plaats per binnenvaart. Transport per schip heeft een lagere milieubelasting dan per trein of per vrachtauto. Daarnaast beschikken de verschillende locaties (depots) en betonbedrijven in Nederland en België over eigen vervoersmiddelen zoals betonmixers en trucks om zand, grind en betonmortel naar bouwlocaties te transporteren.

MVO- en Milieumanagementsystemen

De scheepvaart-tak binnen DCLogistiek werkt gedreven aan het verduurzamen van het transport. Cotrans Scheepvaart is ISO 14001 gecertificeerd (milieumanagementsysteem) en beschikt over MVO Prestatieladder niveau 3. Daarnaast beschikt Cotrans over een geverifieerde CO₂-footprint.

Inzet van schepen voor logistiek

We zetten met name in op verduurzaming van de eigen vloot (inclusief Cotrans Scheepvaart) omdat we daar de meeste invloed op hebben. Dekker maakt naast de eigen schepen ook gebruik van een relatieve vloot. Dit zijn partners waar vaak al jaren nauw mee wordt samengewerkt. In de onzekere periode 2012 – 2015 lagen voor schippers werkzaam in de bouwsector, de marges zwaar onder druk. Investeren in verduurzaming had voor veel zelfstandige ondernemers geen prioriteit of was onmogelijk. Nu er voorzichtig herstel ontstaat wil Dekker, in partnerschap met deze ondernemers, de open dialoog over duurzaamheid hervatten. De wens van Dekker is om gezamenlijk te kijken naar mogelijke toekomstige stappen richting een duurzaam verdienmodel dat voor beide partijen waardevol is.

Doelstellingen verkleinen footprint

- > Leegvaart verminderen met 5% (Cotrans Scheepvaart)
- > Gebruik schonere CCR-2 motoren met 10% verhogen (Cotrans Scheepvaart)
- > Continueren Green Award Certificeringsprogramma (Cotrans Scheepvaart en Dekker Grondstoffen)
- > Gebruik schonere Euro VI motoren (vrachtwagens) (Betoncentrale Wessel, Transportbeton de Beuckelaer)

Leegvaart verminderen

Hoe minder leegvaart, des te lager de CO₂-uitstoot per ton vervoerd product. In 2015 bedroeg de leegvaart 47,41% voor de Cotrans-vloot. We hebben als doelstelling dat we in 2016 leegvaart willen verminderen met 5%. Dit doen we in nauwe samenspraak met onze klanten. In overleg wordt gekeken of retourvaart mogelijk is. Daarnaast wordt steeds vaker een retourvracht ingevuld door een vracht bulkgoederen (geen zand- en grind) voor derden.

Investeren in CCR-2 motoren

Een motor van een binnenvaartschip heeft een lange levensduur van ongeveer twintig jaar. Het verduurzamen van motoren gaat dan ook stapsgewijs en wordt toegepast zodra een motor aan vervanging toe is. CCR-2 motoren veroorzaken minder uitstoot van NOx (stikstofoxide) en PM10 (fijnstof). Daarom wordt geïnvesteerd in CCR-2. In 2015/2016 hebben de Cotrans 10, de Cotrans 3 en de Rotterdam 30 een nieuwe CCR-2 motor gekregen.

Ombouw Rotterdam 30 30% brandstofbesparing per ton/km

Krachtiger, sneller, zuiniger, stiller én beter voor het milieu. Dat is het resultaat van een grondige ombouw van de duwboot Rotterdam 30. Deze duwboot was sinds 2009 een aantal jaar in dienst van de Dekker-bedrijven in België. Daarna heeft hij een tijd dienst gedaan op de 'Bovenrijn' op onze winlocatie in Frankrijk/Duitsland.

In 2015 kwam de duwboot met duwbak terug naar Nederland om op de Nederlandse rivieren zand, grond en bouwmaterialen te vervoeren. Al snel bleek dat de capaciteit van de duwboot tekort schoot om grote volumes op de rivieren te kunnen transporteren. Na een uitgebreide studie werd de duwboot omgebouwd. De aanpassingen: twee bestaande roeren zijn vervangen door vier Aerodynamische roeren, de hydraulische

bediening en aandrijvingen zijn totaal vernieuwd, de schroeven in de straalbuizen zijn vergroot. Het resultaat was een maximale stuwkracht met een rendement dat boven verwachting was. Er kan met volle bakken of schepen worden gevaren, zelfs met twee naast elkaar. De snelheid is met 1.500 meter per uur toegenomen. Deze inspanningen, met minimaal 1.000 ton extra vervoerscapaciteit, levert meer dan 30% besparing op per ton/km brandstof. De Rotterdam 30 heeft in 2016 een Green Award (brons) ontvangen als bewijs van een schoner (milieuvriendelijker) en veiliger schip.

Green Award

Bureau Green Award certificeert schepen die extra schoon en veilig zijn. Green Award heeft als ambitie om duurzame en veilige scheepvaart te bevorderen. Op dit moment zijn de Cotrans 10 (Cotrans Scheepvaart) en de Rotterdam 30 (Dekker Grondstoffen) in bezit van een Green Award brons. De Green Award vereisten hebben betrekking op kwaliteit, veiligheid, milieu en technische aspecten van het schip. De vereisten hebben daarnaast betrekking op de werkomstandigheden voor bemanning. De meest recente aanpassingen van de standaard in 2014 hebben betrekking op het monitoren van onder andere uitlaatgassen en Marpol NOx-emissies.

Testgebruik van GTL in boegschroefmotoren

In 2016 is Dekker Grondstoffen van start gegaan met het testen van het gebruik van GTL (gas to liquid) in boegschroefmotoren. Dit heeft minder CO₂-, roet- en fijnstofuitstoot van de huidige motoren als resultaat. GTL is vloeibare brandstof,

Aerodynamische roeren

‘Grondstof voor ontwikkeling is: er dagelijks voor zorgen dat vertrouwen het vertrekpunt is van waaruit gebouwd wordt aan verduurzaming van logistiek ’

Ella Hofs
Hoofd commerciële binnendienst
Dekker Grondstoffen

die wordt verkregen uit aardgas. Ook van de relatievloot is mbs Merwestroom volledig overgegaan op het gebruik van GTL.

Vergroten aanvoer via waterwegen

In België werd de focus op aanvoer van grondstoffen via de waterweg vergroot. Gesprekken werden gestart om te kijken of bijvoorbeeld voor cement niet de mogelijkheid bestaat om extra schepen in te zetten op aanpalende betoncentrales.

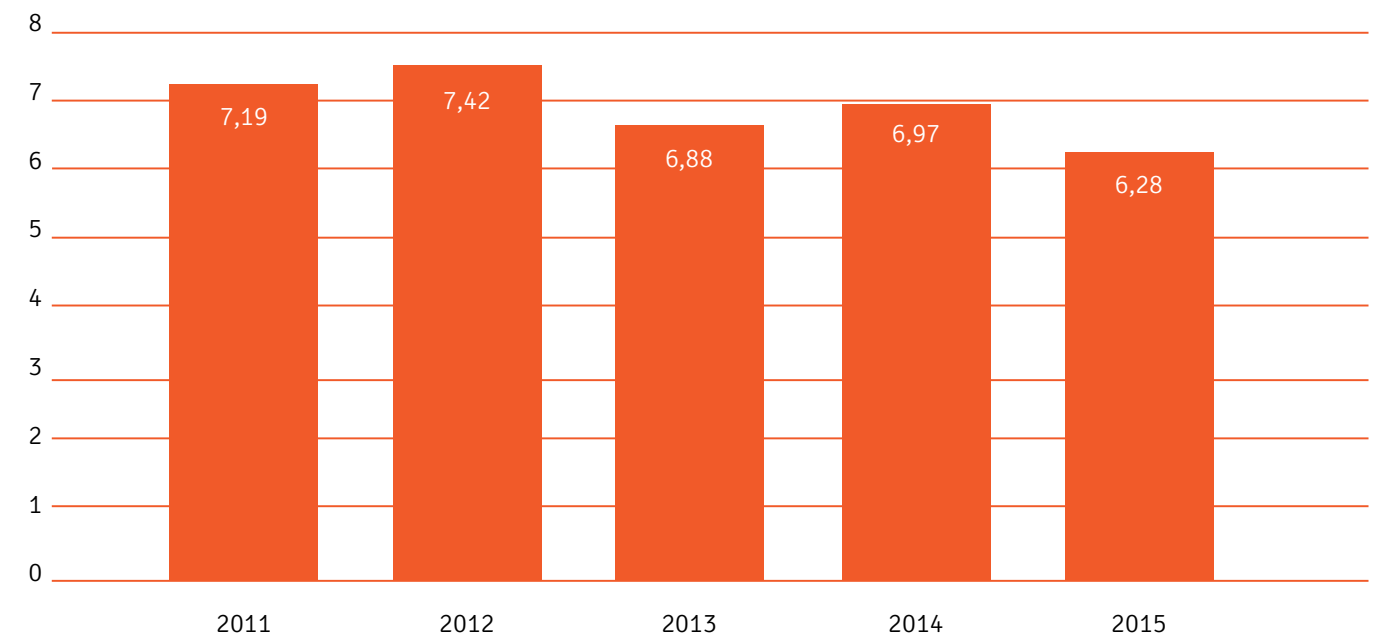
CO₂-emissie inventaris 2015

Voor de binnenvaartschepen van de Cotrans Scheepvaartvloot is voor de vijfde maal een CO₂-rapportage gemaakt overeenkomstig de eisen uit het GHG-protocol, ISO 14064-1 en de CO₂-prestatieladder. De verificatie van de CO₂-emissies is in 2016 uitgevoerd conform de ISO 14064-3 norm. De extreem lage waterstanden in de rivieren in 2015 hebben ervoor gezorgd dat schepen niet maximaal konden worden beladen. Om dezelfde hoeveelheid grondstoffen te vervoeren moesten meerdere schepen worden ingezet. Het (negatieve) effect op CO₂-uitstoot is echter niet zichtbaar in de grafiek. Dit is te verklaren door een wijziging in de gebruikte methodiek van www.co2emissiefactoren.nl.

Euro 6 motoren

In de Europese Unie is sinds 31-12-2013 een nieuwe wet van kracht geworden voor de vermindering van emissie door bedrijfsvoertuigen. Door de Euro 6-richtlijnen wordt de belasting van het milieu met schadelijke stoffen door vrachtwagens, verder gereduceerd. Er zijn in 2015 vijf vrachtwagens van Transportbeton de Beuckelaer die aan vervanging toe waren, vervangen door de schonere Euro 6 motoren.

Kg CO₂ uitstoot per ton verscheept product

4.1.3 Footprint Beton

Beton is samengesteld uit natuurlijke grondstoffen. Deze grondstoffen worden in de regel op korte afstand gewonnen, zijn goed voorradig en hebben als voordeel dat zij goed recyclebaar zijn. Beton speelt inmiddels een belangrijke rol in een duurzame samenleving en een duurzame bouw. Binnen de bouw kan met beton circulair worden gewerkt. Daarnaast heeft beton als voordeel dat de levensduur bijzonder lang is en de kwaliteit en veiligheid hoog. Duurzaam bouwen met beton vraagt om een integrale en milieubewuste benadering. Daarom is Betoncentrale Wessel (BCW) lid van diverse netwerken en platforms om kennis te verbreden.

Keurmerk Beton Bewust

BCW is keurmerkhouders van Beton Bewust. Dit keurmerk garandeert afnemers van betonmortel dat betonmortel duurzaam is geproduceerd. Als keurmerkhouders heeft BCW de verplichting om de emissie van de hoeveelheid CO₂ per m³ betonmortel structureel te verlagen. Om deze reductie-maatregelen mogelijk te maken, wordt per betoncentrale de gemiddelde CO₂-uitstoot bepaald aan de hand van een Benchmarkinstrument. Het gebruik van klinkerarme cementen, alternatieve bindmiddelen en de inzet van secundaire grondstoffen wordt gestimuleerd.

CO₂-reductie doelstelling Beton Centrale Wessel (BCW)

- > Verlagen CO₂-emissie per m³ beton met 2% per jaar
- > Meetbare prestaties (lage CO₂-uitstoot bij productie)

CO₂-prestatieladder

Het Beton Bewust keurmerk voldoet aan de normen van de CO₂-prestatieladder. BCW kan afnemers van beton (en hun opdrachtgevers) helpen om in projecten én in de keten energie te besparen en efficiënt met gebruik van materialen om te gaan. De CO₂-Prestatieladder is één van de instrumenten die daarvoor gebruikt kan worden.

CO₂-reductie door middel gebruik secundaire grondstoffen

Waar betontechnologisch mogelijk, en in overeenstemming met de opdrachtgever, vervangt BCW bij de productie van betonmortel, het traditionele cement ten dele door kwalitatief hoogwaardige restproducten. Bijvoorbeeld door CO₂-neutraal gecertificeerd poederkoolvliegias. Of het CO₂-vriendelijke hoogovencement (met groot aandeel hoogovenslak als secundaire grondstof).

CO₂-uitstoot per m³ betonmortel

In 2015 is de hoeveelheid CO₂ per m³ betonmortel van BCW verder gedaald naar 145 kg CO₂ per m³. Deze relatief lage uitstoot van CO₂ van betonmortel kan worden toegeschreven aan het feit dat in verschillende marktsegmenten veel klinkerarme cement wordt toegepast.

Bij het bepalen van CO₂-uitstoot per m³ beton zijn scope 1 t/m 3 volgens het Greenhouse Gas Protocol in kaart gebracht.

Verdeling van CO₂-uitstoot van beton

In betonspecie levert cement de grootste bijdrage aan de CO₂-uitstoot. De hoeveelheid en het type cement dat wordt gebruikt in beton bepaalt in hoge mate de CO₂ per m³ betonmortel.

CUR-ontwerptool groen beton

Om inzicht te krijgen in het milieuprofiel van beton voor een bepaalde toepassing kan met het CUR-ontwerptool voor groen beton het milieuprofiel van grondstoffen, transport en processen worden gewogen en bij elkaar worden opgeteld. Dit levert een waardevol inzicht voor onder andere toeleveranciers, aannemers, opdrachtgevers, ontwerpers en constructeurs. Vervolgens kunnen alternatieven worden bepaald en

doorgerekend. Op die manier kan een milieuprofiel van een specifiek betonmengsel of -product worden geoptimaliseerd.

Regionaal werken

Transportkilometers van grondstoffen bepalen in belangrijke mate de milieubelasting/CO₂-footprint. Bij het werken aan duurzaam beton beperken we het transport van zowel primaire als secundaire grondstoffen zoveel mogelijk en werken we nagenoeg volledig regionaal.

Lid Betonnetwerk MVO-Nederland

Dekker maakt onderdeel uit van het MVO-Nederland Betonnetwerk. Hierin gaan wij de dialoog en samenwerking aan met brancheleden en stakeholders om verduurzaming mogelijk te maken. Daarbij wordt gewerkt aan onder meer innovatie, samenwerkingsverbanden, de vraag naar duurzaam beton vergroten enzovoorts.

Beton Akkoord

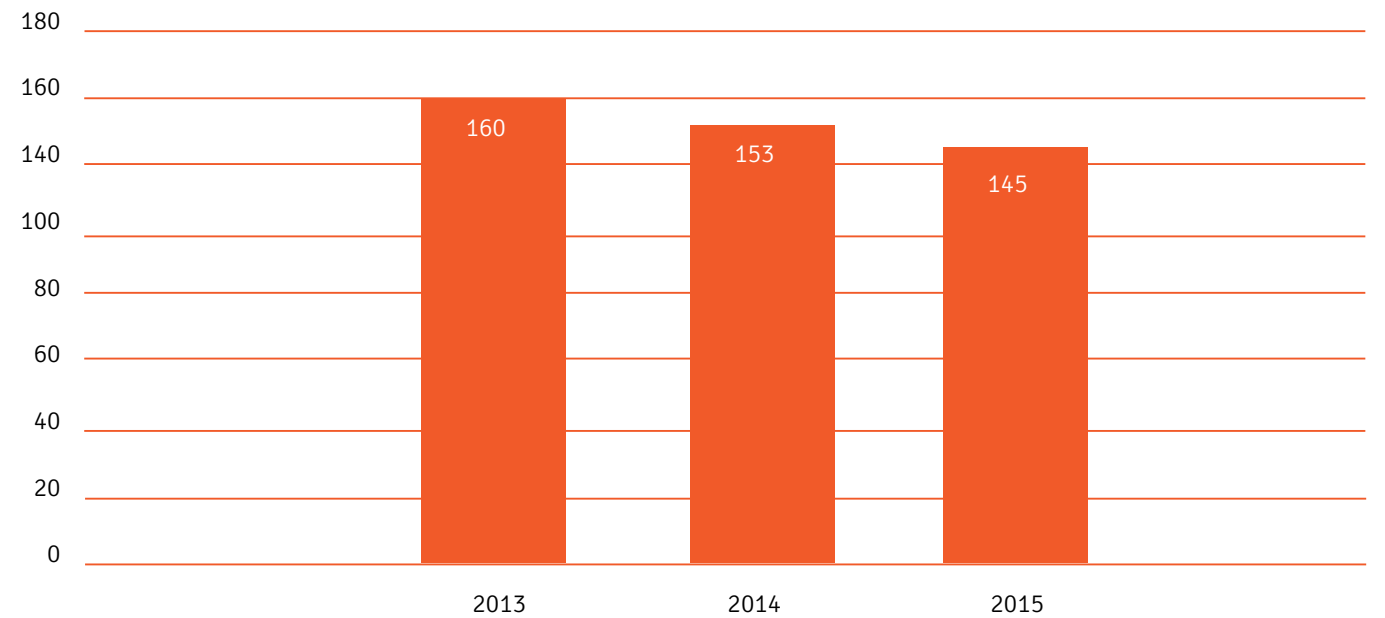
Daarnaast levert Dekker een bijdrage aan de voorbereiding van de totstandkoming van een Beton Akkoord binnen de Nederlandse branche. Als grondstoffenleverancier, logistieke partij en betonmortelproducent praten wij mee over de mogelijkheden om de keten verder te verduurzamen.

Samen met circa zestig bestuurders vanuit de betonketen en relevante stakeholders zal de komende periode worden gewerkt aan een ketenakkoord met nationale impact. De speerpunten binnen dit akkoord liggen op CO₂-reductie, circulariteit, biodiversiteit en sociale aspecten.

Onderzoek verkleinen waterfootprint

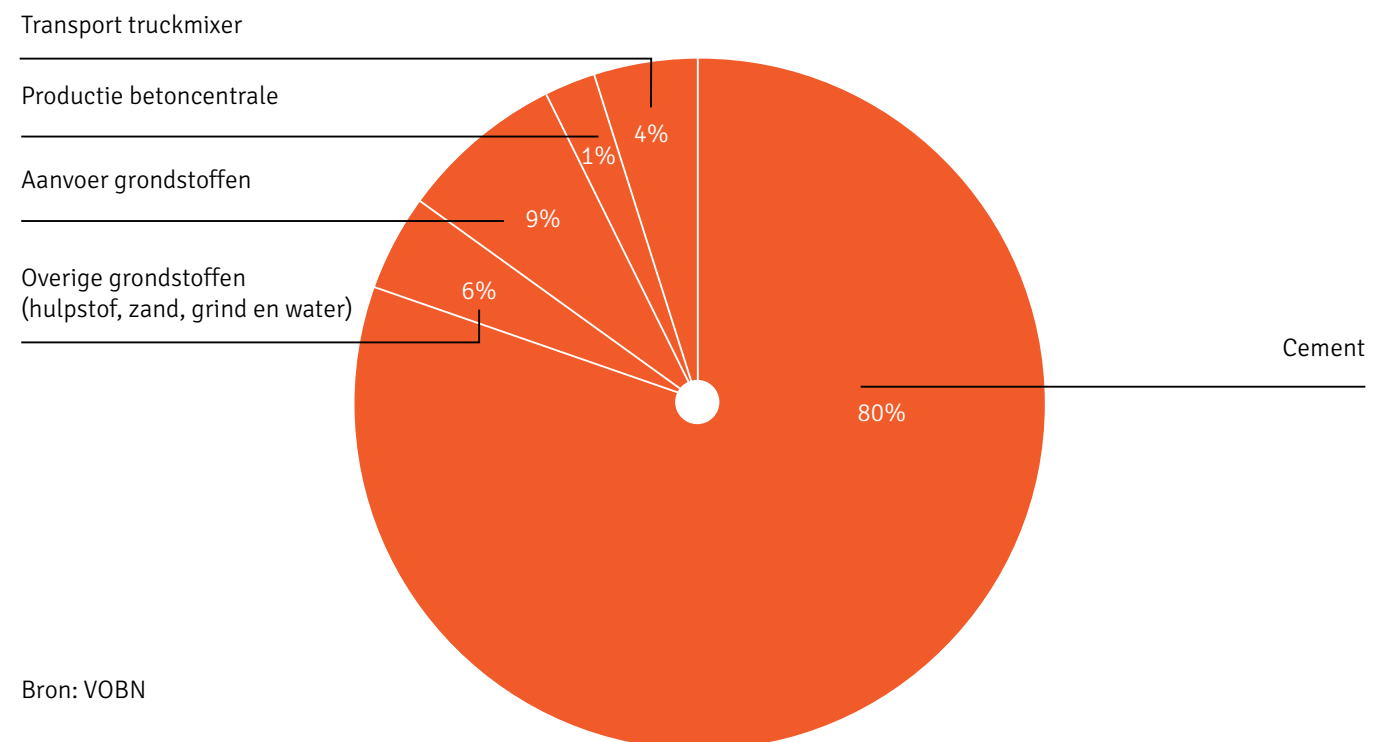
Bij het produceren van beton wordt water gebruikt. In België is in 2015/2016 een onderzoek gestart om te kijken of in Boom (locatie van Transportbeton de Beuckelaer) het oppervlaktewater van de Rupel geschikt is als aanmaakwater voor beton. Hierdoor zou er 8.000m³ per jaar grondwater kunnen worden bespaard.

Uitstoot CO₂-uitstoot per m³ beton BCW / kg

Sinds 2013 is binnen BCW -9,37% minder CO₂ uitgestoten per m³ betonmortel

Verdeling van de CO₂-uitstoot van 1 m³ beton in Nederland

Bron: VOBN

4.2 Beperken afval en hergebruik

Zuinig zijn met grondstoffen

We zijn zuinig op de grondstoffen die we winnen en zuinig op andere grondstoffen die in de artikelen zijn verwerkt die we aanschaffen. Daarom kijken we, zeker als het gaat om zwaar materieel, of we onderdelen kunnen hergebruiken. Dekker Constructie, de werkplaats binnen Dekker Grondstoffen, onderhoudt en hergebruikt zo vele tonnen aan materiaal.

Afval beperken

In overleg met leveranciers willen we verpakkingsmateriaal beperken. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van statiegeldkratten waarin onderdelen worden geleverd. Bij de herinrichting van het terrein in IJzendoorn zal een kleinschalige milieustraat worden aangelegd. Het doel hiervan is de hoeveelheid restafval te beperken en maximaal in te zetten op hergebruik van materialen.

Gebruik secundaire grondstoffen

Betoncentrale Wessel (BCW) heeft als keurmerkhouder van Beton Bewust de verplichting om de emissie van de hoeveelheid CO₂ per m³ betonmortel structureel te verlagen. Daarom wordt het gebruik van klinkerarme cementen, alternatieve bindmiddelen en de inzet van secundaire grondstoffen gestimuleerd. BCW past 14% secundaire grondstoffen toe. Het landelijk gemiddelde is lager met 11,8%. Waar betontechnologisch mogelijk, en in overeenstemming met de opdrachtgever, vervangt BCW bij de productie van betonmortel het traditionele cement ten dele door hoogwaardige

restproducten. Bijvoorbeeld door CO₂-neutraal gecertificeerd poederkoolvliegias. Of het CO₂-vriendelijke hoogovencement (met groot aandeel secundaire grondstof hoogovenslak). Transportbeton de Beuckelaer (België) verbruikte in 2015 in 92,7% van de totale cementbehoefte het CO₂-vriendelijke hoogovencement.

Recycling beton

BCW vervangt, indien mogelijk, een deel van het grind door betongranulaat (gerecycled betonpuin). Dit is veelal maatwerk. Het te recyclen betonpuin moet bij voorkeur zo lokaal mogelijk beschikbaar zijn om zodat de CO₂-footprint van het vervoer laag blijft. Ook is het van belang dat het % cement (grootste CO₂-component van beton) laag blijft.

Restbeton als nieuwe grondstof

Een stap verder is het zorgdragen voor gegarandeerd, schoon gerecycled betonpuin. Het restbeton van BCW wordt sinds 2016 door een lokaal recyclingbedrijf verwerkt tot betonpuin. Omdat hiervan de herkomst bekend is, kan het beton aan het eind van de levenscyclus weer in goede orde worden teruggenomen. Met 'vervuild' betonpuin is hergebruik niet of nauwelijks mogelijk.

Hergebruiksgrond voor landschapontwikkeling

Bij het realiseren van bouwprojecten of het verdiepen van waterwegen komt grond of waterbodembodem vrij die niet hoogwaardig kan worden ingezet ten behoeve van bijvoorbeeld betonproductie, dijkenbouw, baksteenfabricage of opho-

gingen ten behoeve van wegen. Deze grond is bijvoorbeeld niet schoon genoeg, of er kunnen houtdeeltjes in voorkomen. Of de grond is niet draagkrachtig genoeg, onvoldoende drainerend, of onvoldoende erosiebestendig. Daarom heeft Dekker Futerra plannen ontwikkeld waarbij landschappen, zoals bijvoorbeeld zandwinnassen, worden verfraaid. Zo krijgt deze grond en waterbodembodem alsnog een goede en nuttige, nieuwe (her)bestemming. Door middel van deze activiteit worden plassen opnieuw ingericht, oevers verflauwd, landtongen en eilanden aangelegd en recreatieve routes gerealiseerd. Dit levert een positieve bijdrage aan natuurontwikkeling en landschapsbeleving.

4.3 Met zorg en aandacht winnen

Zand- en grindwinnen heeft impact op de omgeving. Dat doen we met veel aandacht en zo groot mogelijke zorg. Ten eerste omdat wij willen dat onze projecten een positieve bijdrage leveren aan de omgeving waarin zij gelegen zijn. Ten tweede willen wij een mogelijke negatieve impact zoveel mogelijk verkleinen of geheel voorkomen. Naast wet- en regelgeving, zijn er ook gedragscodes ontwikkeld waar Dekker Grondstoffen zich aan heeft geconformeerd. We streven naar het reduceren van negatieve impact op de korte termijn en het creëren van waarde voor de omgeving op de lange termijn.

Hierbij houden we rekening met:

Flora- en fauna wet

Met de Flora- en fauna wet beschermt het ministerie van Economische Zaken diersoorten die in het wild voorkomen. Alles wat schadelijk kan zijn voor beschermde soorten, is verboden. Deze wet ziet toe op de duurzame instandhouding van plant- en diersoorten in Nederland en de soortenbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen en het CITES-verdrag.

Gedragscode "Zorgvuldig Winnen"

De gedragscode Flora- en Faunawet "Zorgvuldig Winnen" is ontwikkeld door FODI, de Federatie voor Oppervlaktedelfstof-winnende Industrieën waar Dekker Grondstoffen bij is aangesloten. In 2016 is de vernieuwde gedragscode goedgekeurd door de minister van EL&I. Ontgrondingsprojecten die aantoonbaar conform de gedragscode worden uitgevoerd, genieten een vrijstelling voor verbodsbepalingen uit de Flora- en Faunawet.

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 inwerking getreden. Deze regelt de implementatie in onze wetgeving van de gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen.

Natura 2000-gebieden

Specifiek voor onze werkomgeving is de aanwezigheid van ruim 160 Natura 2000-gebieden. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ongeveer 69% is water, de rest is land. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit. Een groot deel van de projecten van Dekker bevinden zich binnen de Natura 2000-gebieden. Hiervoor zijn strikte regels opgesteld in het kader van het verbeteren van de biodiversiteit.

Omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning is een vergunning op basis van de milieuwetgeving in Nederland of Vlaanderen. Per winlocatie wordt een milieuvergunning aangevraagd. Hiermee wordt onder andere het maximale geluidsniveau, het voorkomen van milieu-incidenten en de luchtkwaliteit vastgelegd.

Geluid

De winwerktuigen produceren geluid. Onze installaties voldoen aan de gestelde eisen. Wij werken voortdurend verder aan het verminderen van geluid uit de productie. Daar waar mogelijk doen we het dan ook bij voorkeur veel beter dan de gestelde norm.

Lage belasting verkeer

Onze zandwinnings zijn hoofdzakelijk watergebonden. De afvoer van zand en grind vindt dan zoveel mogelijk plaats via waterwegen. Wegen in de lokale omgeving worden zo niet extra belast door vrachtverkeer.

‘Hoog in het vaandel;
overleg met omwonenden’

05

Verrijken van de leefomgeving

Onder het ‘verrijken van de leefomgeving’ verstaan wij het ontwikkelen van een omgeving of landschap dat waardevol is voor het welzijn en welbevinden van mensen waarin flora & fauna gedijen en dat daarnaast ook een economische betekenis kan hebben.

5.1 Stakeholderbenadering

Onze filosofie is dat de inbreng van belanghebbenden waardevolle nieuwe inzichten kan leveren en daarmee een visie verder wordt versterkt. Dekker kiest dan ook bewust om gebruik te maken van lokale kennis. Al vroeg in het proces richten we een klankbordgroep op. Hierin nemen vertegenwoordigers van onder andere omwonenden, gebruikers zoals agrariërs of ondernemers en lokale belangenverenigingen plaats. Deze klankbordgroepen komen regelmatig bijeen.

Inloopmiddagen

Gedurende de voorbereidende fase van een project worden inloopmomenten georganiseerd zodat stakeholders kunnen komen kijken en kunnen zien wat de stand van zaken is. Daar kunnen zij vragen stellen en het gesprek over een project aan gaan. In 2015 zijn twee inloopmiddagen georganiseerd voor omwonenden in Ochten en IJzendoorn (project MiddenWaal). Hier werd de eerste landschapsvisie op de te ontwikkelen projecten in de Gouverneurspolder en Willemspolder toegelicht.

Samen naar een hoger plan

Dekker wil transparant zijn naar stakeholders en de verbinding houden tijdens de duur van het gehele project. Deze benadering zorgt voor begrip en draagvlak bij alle belanghebbenden. Door goed te luisteren naar de ideeën en gebiedspecifieke kennis vanuit de klankbordgroep kan een plan naar een hoger kwaliteitsniveau worden gebracht.

Excursies

Jaarlijks worden er circa 35 excursies georganiseerd op de winwerktuigen van Dekker (Rotterdam 55, Emmy Yvonne en Merwede 5) voor geïnteresseerde stakeholders zoals

omwonenden, gemeenten en provincie, landschap- en beheerorganisaties en klanten. Tijdens deze excursies krijgen mensen een indruk op welke wijze Dekker werkt aan landschapsontwikkeling, zand- en grindwinning en vervoer.

5.2 Landschapsontwikkeling binnen Dekker

Met Landschapsontwikkeling willen we de leefomgeving van mens en dier verrijken. Landschapsontwikkeling vindt plaats in eigen beheer bij Dekker Landschapsontwikkeling, onderdeel van Dekker Grondstoffen. We ontwikkelen zelf eigen projecten en werken aan de voorbereiding van projecten in opdracht van overheden.

Landschapsontwikkeling wordt bekostigd uit de opbrengst van grondstoffen als Industriezand, grind, klei en uit het toepassen van grond voor herinrichting. Dit zorgt ervoor dat er minder publiek geld (belastinggeld) hoeft te worden geïnvesteerd door de overheid om publieke doelen zoals waterveiligheid en nieuwe natuur te realiseren.

De overheid, een bepalende factor

De overheid (landelijk, provinciaal en lokaal) hanteert tegenwoordig strikte regels ten aanzien van waar een project aan moet voldoen. In de jaren '70 - '90 werden daarentegen top down gebieden toegewezen aan samenwerkingsverbanden (consortia) van zand-en grindwinners om het aantal projecten en de administratieve last voor de overheid te beperken. Tegenwoordig kunnen private projecten (weer) door één enkele partij worden ontwikkeld. De meeste van deze projecten hebben op het moment hoogwaterveiligheid (verruiming van de rivier tegen overstrooming) ten doel.

Fasering projecten

Van opstellen visie tot het definitief opleveren van een project kan wel twintig jaar tijd kosten. In die tijd doorloopt een project vele fasen:

1. Visie ontwikkelen

Inleven in het landschap, inspelen op maatschappelijke behoeftes, schetsen, aftasten hoe het valt.

2. Stakeholderbenadering Klankbordgroep

Na het opstellen van een eerste visie houden we een inloopmiddag/avond. Hier worden alle omwonenden uitgenodigd om te komen kijken, luisteren en een eerste feedback te leveren. Belangstellenden kunnen zich aanmelden voor een klankbordgroep. Deze wordt samengesteld uit omwonenden, gebruikers (zoals agrariërs of ondernemers), lokale belangenverenigingen.

Project- en stuurgroep

In de projectgroep zijn vertegenwoordigers van Dekker aanwezig, de Gemeente, Rijkswaterstaat, Waterschap en de Provincie.

3. Uitvoeren onderzoeken

Vervolgens wordt grondig onderzoek gedaan naar de huidige stand van zaken en wordt een impactsanalyse gedaan. Hierbij komen de volgende disciplines aan de orde:

Rivierkunde, Morfologie, Geotechniek, Hydrologie, Stabieliteit, Flora Fauna, Milieu hygiënische bodem, Explosieven, Akoestisch, etc. Veelal samengevat in een MER (Milieueffect-rapportage).

4. Aanvragen vergunningen

Na afronding van alle noodzakelijke onderzoeken en de mogelijke impact van het project worden de vergunningen aangevraagd zoals: Watervergunning, NB-wetvergunning, Bestemmingsplan, Kapvergunning, Flora & faunaonthefing, Ontgrondingsvergunning, Omgevingsvergunning, Ontheffing Boswet.

5. Uitvoering

De uitvoeringsfase bestaat uit winning en het tegelijkertijd vormgeven van het landschap. We hebben de sterke voorkeur de herinrichting direct bij het begin uit te voeren, zodat de omgeving direct van het landschap kan genieten en niet hoeft te wachten tot de delfstofwinning gereed is.

6. Beheer

Zodra projectdelen zijn opgeleverd wordt het beheer van de landschappen veelal overgedragen aan natuurbeheerders zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Provinciale Landschappen.

Projecten

 Ontwikkeling

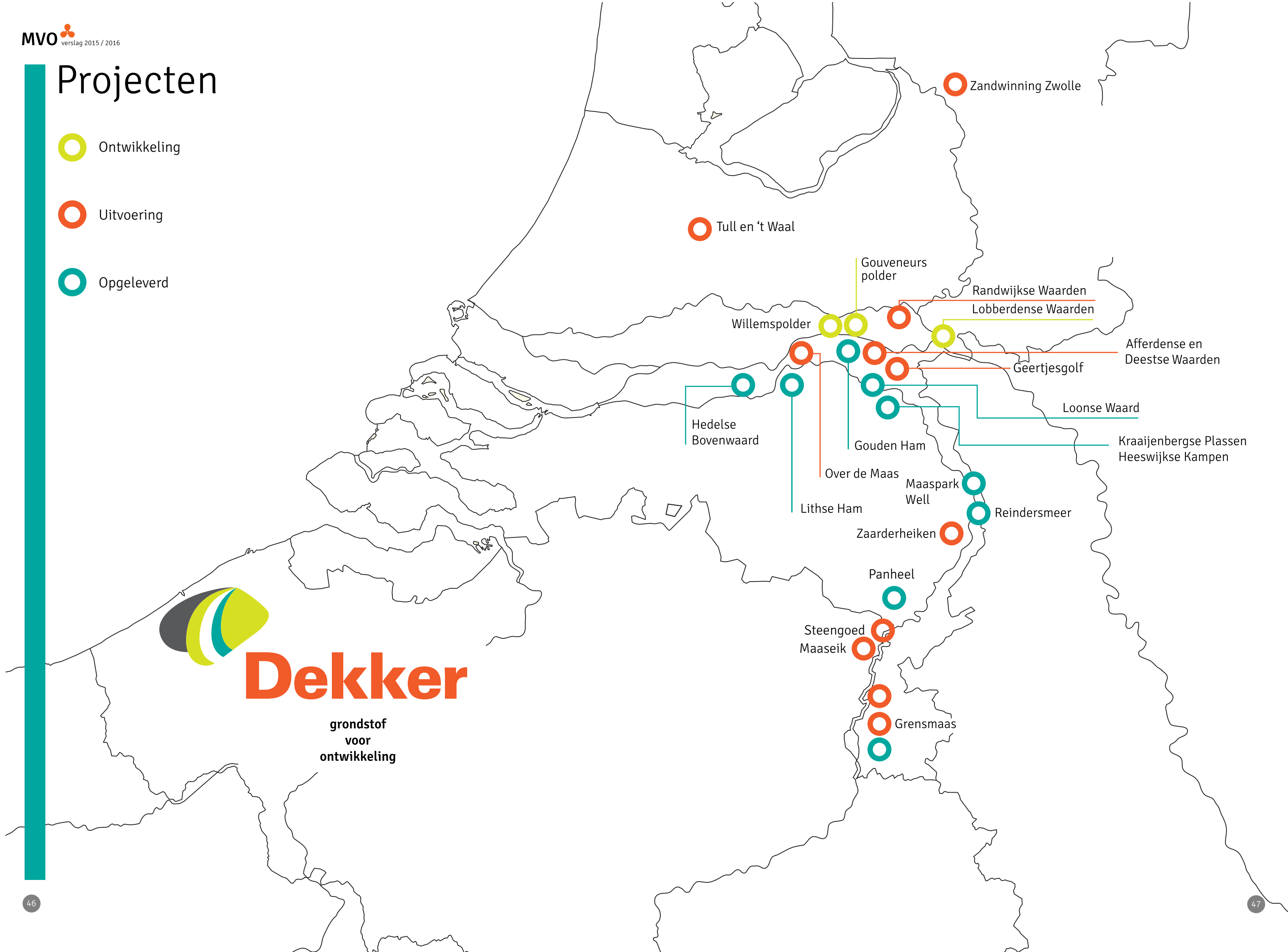
 Uitvoering

 Opgeleverd

Dekker

grondstof
voor
ontwikkeling

5.2.1 Waarde voor (lokale) maatschappij Veiligheid & Maatschappij:

Ruimte voor de rivier

Nederland is een laaggelegen land met veel water. Dat maakt het land kwetsbaar voor overstromingen. Na grote overstromingen van de rivieren in de jaren '90 wil de overheid, Nederland nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater. Tegelijkertijd wil zij zorgen voor voldoende zoetwater. Daarom maakt de overheid plannen in het Deltaprogramma.

De afvoer- en bergingscapaciteit van de rivieren moet worden verhoogd. Dat wordt gedaan door het verleggen, versterken of verhogen van dijken of het graven van nevengeulen. Daarnaast werkt het programma aan het versterken van ruimtelijke kwaliteit in het rivierengebied.

Dekker Grondstoffen levert door middel van landschapsontwikkeling in het rivierengebied een bijdrage aan het realiseren van meer hoogwaterveiligheid. Plaatsen waar we

werken of gaan werken aan hoogwaterveiligheid zijn: Over de Maas (Maas), Grensmaas (Maas – samenwerking binnen Grensmaas Consortium), Lobberden (Waal/Pannerdensch Kanaal) en MiddenWaal (Willemspolder en Gouverneurspolder).

Recreatieve doeleinden

In veel landschappen is er ruimte voor intensieve of extensieve recreatie. In deze landschappen maken we ruimte voor struinpaden, leggen we zandige oevers of zwemstranden aan en bieden we bewoners of toeristen de mogelijkheid om te wandelen, zwemmen, vissen, varen en te genieten van de aanwezige natuur.

5.2.2. Waarde voor dieren

Door de aanleg en inrichting van plassen ontstaat een interessant gebied voor diverse fauna. Zo kunnen oeverzwaluwen en ijsvogels zich gaan nestelen in steile oevers. Verder worden gebieden een geschikte foerageer-

plek voor vleermuizen. Door de aanleg van ondiep water wordt een aantrekkelijk milieu voor amfibieën gerealiseerd. Ook kijken we binnen projecten naar het aantrekkelijker maken van een gebied voor veel vogelsoorten zoals bijvoorbeeld witte kwikstaart, fazant, meerkoet, fuut, grauwe gans of de blauwe reiger.

Een diepe zandwinplas met steile oevers heeft een lage ecologische waarde. Daarom wordt bij de eindafwerking van de plas aangesloten bij de reeds aanwezige elementen in de directe omgeving (ooibos, rietland, poelen). Ook wordt de ecologische waarde verhoogd door een flauwe natuurvriendelijke oever te realiseren. Het bodemoppervlak van de plas wat biologisch beschikbaar wordt neemt daarmee toe. We gebruiken onze ervaring in de uitvoering bij de plannen voor de toekomst wordt.

1. Zo merkten we een aantal jaren geleden in de praktijk dat kluten, visdieven en plevieren graag nestelen op zand en grindplaten. Dit komt nu terug in een aantal actuele ontwerpen.
2. Een achtergelaten grindoevers die als mosselbank dient.
3. We maken gebruik van stromend water door getijde of verschillende waterpeilhoogtes. Dit is heel aantrekkelijk voor stroomminnende vissen en specifieke waterplanten
4. We creëren steilranden voor holenbroeders.

Binnen Dekker Landschapsontwikkeling wordt ontworpen, ontwikkeld en uitgevoerd. Daardoor zorgen we ervoor dat onze projecten praktisch en efficiënt uitgevoerd kunnen worden. Hiervoor vindt tijdens de ontwikkelfase ook al intensief overleg met de latere uitvoerders plaats.

5.2.3. Waarde voor biodiversiteit & milieu

Biodiversiteit is de verscheidenheid van dieren, planten en micro-organismen. De biodiversiteit in Nederland en Europa neemt snel af. Het verlies aan biodiversiteit heeft nadelige gevolgen voor voedselzekerheid, menselijk welzijn, klimaatbestendigheid (kwetsbaarheid voor natuurrampen) en de toegang tot schoon water en grondstoffen.

Door het ontwikkelen van natuur en landschappen draagt Dekker Landschapsontwikkeling bij aan de kentering van het verlies van biodiversiteit. De toename van biodiversiteit in het rivierengebied in zijn algemeenheid neemt langzaam maar zeker toe. Deze toename is met name te danken aan delfstofwinning. Landschapsontwikkeling gerelateerd aan delf-

stoffenwinning levert daar het volgende aan bij:

- > Bij de ontwikkeling van natuurgebieden wordt landbouwgrond omgezet in natuur. In de uiterwaarden is landbouw niet ideaal, het verhoogt bijvoorbeeld de kans op verlies van oogst door hoogwater. In deze gebieden krijgen spontane vegetatieontwikkeling, vernatting en jaarrondbegrazing meer ruimte.
- > De terugkeer van zand en grindmilieus. Deze voedselarme gronden zijn goed voor pioniersvegetaties.
- > De terugkeer van (stromende) nevengeulen en ooibossen.

De keuze in het beheer dat gaat worden gevoerd kan sturend zijn op de vegetatie die zich gaat ontwikkelen. Runderen grazen anders dan paarden en jaarrond geeft een ander effect dan seizoensbegrazing.

Bij het maken van een ontwerp van het casco maken we keuzes zoals:

1. Afwerking met klei (voedselrijk) of schrale zand grind afwerking
2. Hoog en droog
3. Laag en nat

Bij de realisatie leggen wij het casco aan (wij zorgen voor het goede vestigingsklimaat voor flora en fauna). Daarna kan de natuur zijn gang gaan.

Daling stikstofdepositie op de grond

In de Natura 2000-gebieden bestaat in z'n algemeenheid een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden NOx). Hierdoor nemen bepaalde soorten de overhand en ontstaat een ééntonig natuurbild dat niet overeen komt met de gestelde ontwikkeldoelen op het gebied van biodiversiteit. De grootste bron van stikstof in natuurgebieden is ammoniak (NH3). Dankzij landschapsontwikkeling wordt landbouwgrond omgezet in natuurgrond. Stikstof zal hierdoor afnemen omdat actieve bemesting wordt gestopt. Bovendien wordt de stikstofrijke agrarische grond afgegraven en de nieuwe top-laag van nutriënt-arm materiaal aangebracht.

Gezamenlijk werken aan de hoofdkraan van Nederland de Lobberdense Waard

Gelegen in de uiterwaarden van het Pannerdensch Kanaal, ter hoogte van het splitsingspunt met de Waal nabij Pannerden is de Lobberdense Waard te vinden. Hier wordt gewerkt aan natuurontwikkeling, hoogwaterbescherming, recreatie en delfstoffenwinning.

Onderdeel van Ruimte voor de Rivier

Het project Lobberdense Waard, met een omvang van zo'n 222 hectare, is onderdeel van het project 'Ruimte voor de Rivier' van de rijksoverheid. Hierbij wordt gewerkt aan een veiliger rivierengebied en een aantrekkelijke leefomgeving. Met dat doel geeft Ruimte voor de Rivier op ruim dertig plaatsen langs de Rijntakken – zoals de IJssel, Waal, Nederrijn en Lek – de rivier meer ruimte.

De Lobberdense Waard ligt op een belangrijke plaats voor rivierbeheer, het is de zogenaamde hoofdkraan van Nederland. Na de overstromingen in 1993 en 1995 formuleerde de overheid een duidelijke doelstelling in het kader van Ruimte voor de Rivier. Ten behoeve van hoogwaterveiligheid zal de as van de rivier in 2018 met 11 cm verlaagd moeten zijn. Er gaat 15.000 m³ per seconde water bij Lobith door de rivier. In de nieuwe situatie moet er 1.000 m³ per seconde extra door de rivier gaan zonder dat het waterpeil omhoog gaat.

De overheid had een keuze: zelf doen en het project bekostigen uit maatschappelijke middelen of uitbesteden aan een private partij. De keuze werd gemaakt voor een private partij in de vorm van een consortium van zandwinbedrijven. Hierin is Dekker Grondstoffen één van de samenwerkende partijen die de ontwikkeling van het landschap en de rivier op zich neemt.

Het project Lobberdense Waard kent voor Dekker en haar partners drie belangrijke hoofddoelstellingen:

- > Hoogwaterveiligheid: het leveren van een bijdrage aan de realisatie van 11 cm waterstandsverlaging. Dekker draagt hier 3 cm aan bij.
- > Natuur & recreatie: het leveren van een bijdrage aan de realisatie van 500 hectare nieuwe riviergebonden natuur en realisatie van extensieve recreatieve elementen
- > Delfstofwinning

Riviergebonden natuur

Het doel is om de natuur meer riviergebonden te maken. Bossen en poelen zijn nu nog afgescheiden van de rivier. Het is de bedoeling deze juist meer onder invloed van de natuur te maken waarbij het water fluctueert.

Het plan richt zich verder op behoud en versterking van de aanwezige structuren en kwaliteit. De landschappelijke structuur van dammen, kaden, dijken en kribben vormt de ruggengraat van het gebied.

Kleiputtenlandschap

De kleiwinning tot ca. 1960 heeft geleid in een landschappelijk waardevol kleinschalig kleiputtenlandschap in het noordelijk deel van de waard. In het plan wordt deze zone aan de randen uitgebreid waarbij ooibossen, open water, kruidenrijke oeverzones en moeras elkaar afwisselen. De huidige lage rivierdynamiek wordt gehandhaafd in dit gebied. Ook worden verschillende nieuwe amfibieënpoelen voor onder andere de kamsalamander aangelegd.

Ruimte voor de rivier bij hoogwater

In het agrarisch tussengebied vindt de ingreep plaats die moet zorgen voor de waterstanddaling bij hoogwater; de hoogwatergeul. Deze stroomt alleen mee bij zeer hoge waterstanden. De schrale noordoever van de strang worden zeer flauw met ruimte voor natuurlijke begroeiing met zachte overgangen naar de kleiputcomplexen. De noordpunt van de bestaande zandwinplas wordt voor een groot deel opgevuld zodat er een hoogwatervluchtplaats voor de grote grazers en kleiner wild ontstaat.

De Lobberdense Waard

Vogels

Het gebied is een ideale plaats voor vogelsoorten zoals steltlopers. Op de zand-en grind platen kunnen kluten, plevieren en visdieven broeden. Ook holenbroeders zoals de oeverwaluw kunnen straks broeden in een honderden meterslangesteilrand langs de waterlijn. Voor de ganzen komt er een watergebied dat dient als rustgebied.

Genieten van de omgeving

Recreatie vindt straks plaats in extensieve vorm middels wandelen (struinen), fietsen, vissen en zwemmen. Voor bezoekers komt er een uitkijktoren met uitzicht over de wijde omgeving.

2001

visie

2003

2008

visie vertaald naar plan

2015

MER procedure en effectrapportage

2015

vastgesteld bestemmingsplan
en ontgrondingsvergunning verleend

2016

water- en natuurbeschermingsvergunning

2017

start uitvoering

De Lobberdense Waard, links het dorp Pannerden

Volop waarde creëren in de MiddenWaal

Van zandige oevers voor recreanten tot oeverzones voor sportvissers. Van het herstel van voormalige rivierlopen tot de verwezenlijking van een mogelijkheid voor overslag van zand en grind. En de winning van zand en grind staat natuurlijk ook op het programma.

Voor de Gouverneurspolder en Willemspolder, het uiterwaardengebied tussen Tiel en Dodewaard, is door Dekker in het kader van het door het Rijk geïnitieerde 'Deltaprogramma' een eerste landschapsvisie opgesteld. Deze moet bestaande kwaliteiten versterken en nieuwe waarden toevoegen aan de noordzijde van de Waal. Er is sprake van een win-win-win situatie: de omgeving profiteert van de herinrichting van de uiterwaarden, Dekker verdient geld aan de zand- grind-winning en de overheid heeft het voordeel dat niet zij maar Dekker (een deel van) de herinrichting voor haar rekening neemt. Het ontwerp zoekt aansluiting bij de aanwezige waarden en de historie van het gebied. Zo is er gekeken naar aanwezige natuur maar ook naar de ontstaansgeschiedenis van het gebied. Ook is er gekeken naar de stromingspatronen van de rivier bij hoogwater en is aansluiting gezocht bij bijvoorbeeld een project als de Afferdense en Deestse Waarden waar Dekker op dit moment actief is.

De start van het project MiddenWaal vindt, als alles volgens planning verloopt, plaats in 2017. Het begint met de herinrichting van het bedrijventerrein van Dekker in IJzendoorn.

Er wordt een groene buffer tussen het dorp en het bedrijventerrein ontwikkeld waar ook wild en de grazers in het natuurgebied een veilig heenkomen vinden bij hoogwater.

De andere activiteiten in de Gouverneurspolder en Willemspolder zullen gefaseerd, 10 tot zelfs 20 jaar later worden voltooid. Zo wordt in de Gouverneurspolder gewerkt aan waterveiligheid, recreatief medegebruik, delfstofwinning, versterking van de natuur en verhoging van de belevingswaarde. Veel van de oude 'watersporen' worden hersteld en zichtbaar gemaakt. Zoals een in de omgeving bekende oude terp, middenin de uiterwaard. Op de terp staat een waardhuis dat bijvoorbeeld de functie van een bezoekerscentrum of horecagelegenheid zou kunnen krijgen. Verder zal een oude zandwinput meer worden geïntegreerd in de omgeving.

De beoogde activiteiten in het kader van de MiddenWaal kan Dekker niet alleen realiseren, daarvoor is een goede samenwerking met de omgeving een vereiste. Daarom is meedenken door bijvoorbeeld omwonenden, agrariërs en de lokale milieuwerkgroep, van belang. Wat vinden zij van de ideeën? Willen ze kunnen struinen in de natuur? En, ook belangrijk, zijn er praktische ideeën? Er zijn boeren of voormalige boeren met veel kennis van de omgeving en de geschiedenis. Daarom organiseren we inloopmiddagen en bijeenkomsten met de klankbordgroep. Het project moet meerwaarde opleveren voor de huidige en komende generaties die er leven.

“Iets moois en nuttigs toevoegen aan het landschap. Dat is waar Dekker Landschapsontwikkeling zich hard voor maakt”, aldus Simon Schimmel, projectleider op deze afdeling.

Zand en grind winnen en tegelijkertijd een positieve bijdrage leveren aan rivierverruiming, recreatie, landbouw en natuur en landschap. Het een maakt het ander mogelijk. De manier waarop dit gebeurt is de handtekening van onze organisatie.”

Simon: “We houden rekening met de aanwezige flora in het gebied. Het gebied is qua flora bijzonder. Omdat langs de oevers van onze rivieren zand is afgezet vind je hier planten die in ons land alleen voorkomen in het duinlandschap.

Bijvoorbeeld de Toorts, een opvallend geel bloeiend helmkruid. Dit rivierduin zullen we zoveel mogelijk behouden en versterken.

Ze blijven toegankelijk, maar als wandelaar zal je enige moeite moeten doen om hier te komen.”

5.3 Maatschappelijke betrokkenheid

Jeugd en Onderwijs

Stage- en afstudeerplaatsen

Dekker Grondstoffen biedt jaarlijks plaats aan twee tot vier stagiairs afkomstig uit het middelbaar- en hoger onderwijs. In 2015/2016 is een afstudeeropdracht verricht door een student Van Hall Larenstein. De opdracht had betrekking op de effecten van de opslag van steen- en houtachtig afval onder water in plaats van te recyclen of als biomassa in te zetten.

Veldlessen

In 2015/2016 werden wederom veldlessen georganiseerd voor de groepen 7 en 8 van de basisscholen binnen de gemeente Rijnwaarden. Onder leiding van een veldgids (FREE Nature en VSR) hebben leerlingen theorie- en praktijklessen over natuurontwikkeling in hun eigen directe omgeving gekregen. De opdrachten hadden onder andere betrekking op de grote grazers, planten en (water)diertjes, grondonderzoek en als afsluiting een wandeling door het gebied.

Gastlessen

Daarnaast wordt elk jaar weer gastlessen op het Pax Christi College te Druten over Ruimte voor de Rivier gegeven aan scholieren. Deze gastlessen worden gegeven door de projectleiders van Landschapsontwikkeling.

Schone uiterwaarden samen met de Isandra School IJzendoorn

In 2015 en 2016 hebben leerlingen van groep 5 en 6 van de Isandra School in IJzendoorn samen met Dekker meegewerkt aan het opruimen van de uiterwaarden langs de Waal. Gezamenlijk werden vele zakken met plastic en glas gevuld zodat dit zwerfvuil geen belasting meer vormt voor het milieu. Naast bewustwording over zwerfvuil levert het meewerken door de scholieren schonere zwemoevers op waar ook zichzelf profijt van hebben.

Grondstof voor Ontwikkeling in sport en cultuur

Dekker Ontwikkelingstrofee

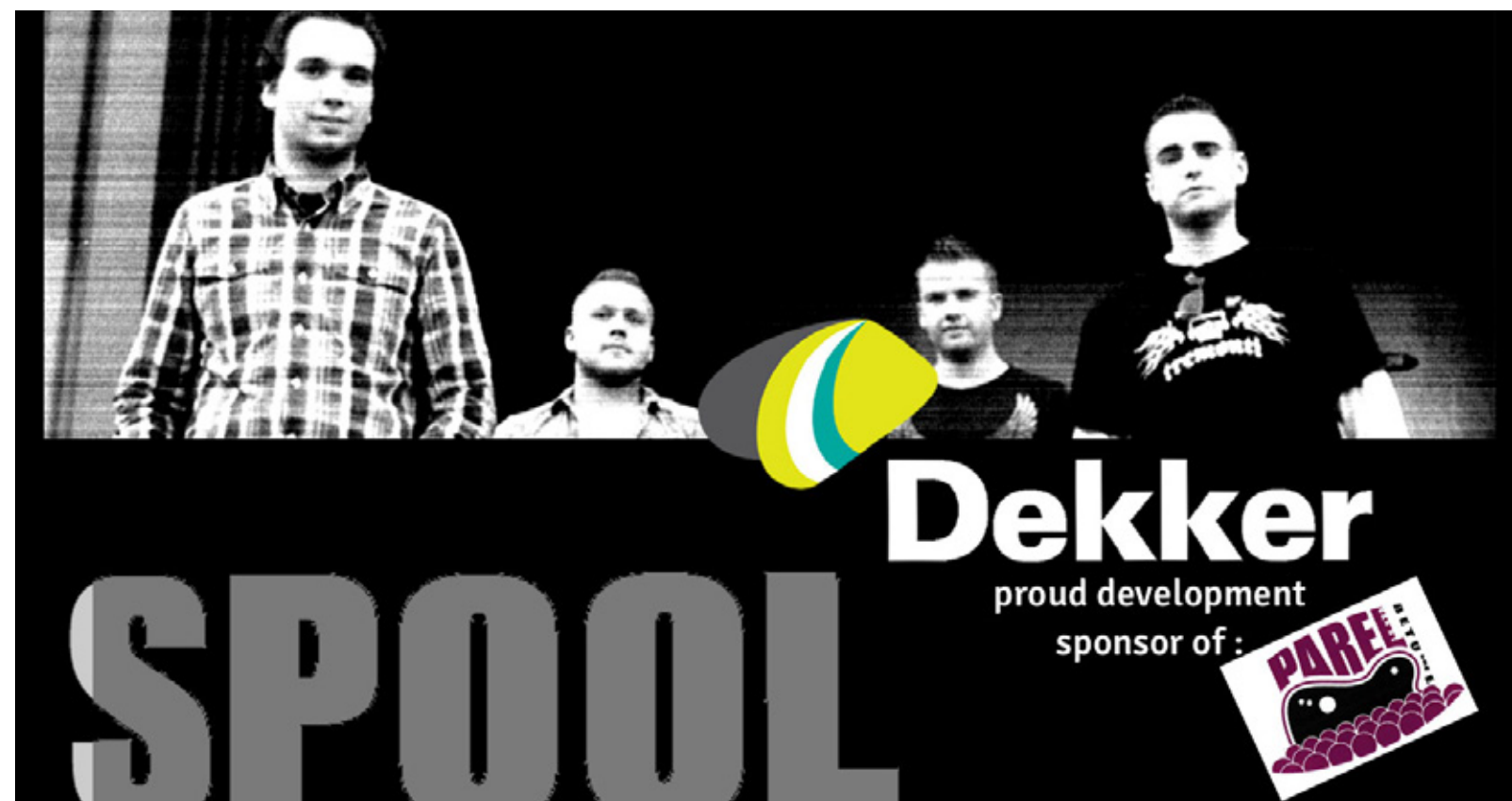
In 2016 heeft Dekker de eerste Ontwikkelingstrofee uitgereikt op Hockeyclub De Kromhouters. Deze trofee, in lijn met de Grondstof voor Ontwikkelingsfilosofie, belooft spelers, teams en coaches die zich op een bijzondere manier inzetten ter bevordering van de sportieve prestatie en de teamspirit van het gehele team.

Appelpop en Parel van de Betuwe

Dekker ondersteunt al vele jaren Appelpop, hét grote, gratis festival van de Betuwe. Sinds 2016 richt de ondersteuning zich specifiek op het ondersteunen van talentvolle rock of popbands in de regio via de wedstrijd Parel van de Betuwe. Dekker maakt het optreden van de winnende band tijdens Appelpop mogelijk. Daarmee biedt het de bands veel zichtbaarheid bij een groot publiek.

Maatschappelijke projecten in de te ontwikkelen gebieden

De Ri4daagse is een vierdaags struin- fiets- en vaarevenement langs en op de Waal. De beleving van de dynamische riviernatuur en rijke cultuurhistorie rondom de rivier staan centraal. De Ri4daagse voerde in 2016 langs een aantal te ontwikkelen landschapsprojecten van Dekker, zoals het project MiddenWaal. Dekker verzorgde voor ruim 150 deelnemers de oversteek op de Waal.

06

Over dit verslag

Dekker hoofdkantoor IJendoorn

Met dit MVO-verslag wil de Dekker Groep zijn stakeholders informeren over de maatschappelijke prestaties en doelstellingen binnen de Dekker Groep. Vanaf deze publicatie zullen wij eenmaal per twee jaar verslag doen over onze MVO-activiteiten.

Scope

Dit MVO-verslag is geschreven voor alle stakeholders van de Dekker Groep en voor iedereen die zich hiervoor interesseert. We rapporteren over alle 100% dochtermaatschappijen van de Dekker Groep (= Houdstermaatschappij) en de bedrijven (deelnemingen) waar Dekker het management voert. Daar

waar geen volledige data beschikbaar is van de dochtermaatschappijen, geven we aan over welk bedrijf er gerapporteerd wordt. Het verslag betreft het jaar 2015/2016, de kerngegevens hebben betrekking op het jaar 2015.

Doelen en KPI's

Veel van de MVO-activiteiten zijn binnen de Dekker-bedrijven tot ontwikkeling gekomen door gewoon van start te gaan; het ondernemen van actie op datgene wat we belangrijk vinden. Doelen en KPI's zijn vaak later onderdeel geworden van de planvorming. Voor de komende periode willen we onze doelen en KPI's scherper formuleren en behaalde resultaten beter meetbaar maken.

De inhoud van dit verslag

De onderwerpen in dit verslag zijn gebaseerd op onze geformuleerde missie/mensbeeld en de daarop gebaseerde MVO-doelstellingen. Deze onderwerpen zijn opgesteld in samenspraak met interne stakeholders. In de nabije toekomst zullen deze onderwerpen worden getoetst op relevantie, prioriteit en belang (voor externe stakeholders en de Dekker Groep) aan de hand van dialoog met onze stakeholders.

Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit verslag dan horen wij dat graag via mvo@dekkergroep.nl

Randwijkse Waarden (nabij Heteren)

Op bezoek in Alphen (project Over de Maas) de zeehond

Dekker Groep

Waalbandijk 1

4053 JB IJzendoorn

Telefoon +31 (0)344-579 999

E-mail: info@dekkergroep.nl

www.dekkergroep.nl